

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

MURSKA SOBOTA, 19. APRILA 1962
Leto XIV. — Štev. 15 Cena 20 din

Letos smo lahko upravičeno neučakani. Pomlad se je po koledarju začela že pred mesecem, vendar smo komaj v ponedeljek — takrat smo posneli našo sliko — pričakali prav spomladanski dan. Morda pa so vremenarji zares pogodili: končno obetajo lepo toplo vreme! (Foto: J. Stolnik)

VREME ZAVRLO spomladansko setev

Posevki žit so se v Pomurju po zadnjem lepem in toplem vremenu dokaj popravili; ozimine so dobro prestale težavno preizkušnjo zlasti na tistih zemljишčih, kjer je setev bila opravljena pravočasno in so bili uresničeni vsi agrotehnični ukrepi: setev priznanega semena, globoko jesensko oranje, gnojenje z ustreznimi dozami umetnih gnojil, strojna setev itd. Na njivah pa, kjer so orali plitvo in sejali ročno, so opazili močno poškodovanje rastline in je zaradi tega tudi sklop rastlin manjši, ker so mnoge raztchine zaradi mraza propadle. Računajo, da je posevkov s slabo gostoto v vsem okraju 30 odst. — 4.200 hektarov. Na poplavljenih parcekah in na zemljisčih z večjimi depresijami, kjer se je voda zaradi nepropustnosti tal dolgo zadrževala, pa so posevki sploh propadli in jih bo potrebno sedaj preorati. Ob Ščavnici, Ledavi in v nekaterih krajinah lendaške občine bodo morali preorati okrog 500 ha njiv z uničenimi posevkami. Vinogradniško gospodarstvo v G. Radgoni bo 15 na takih zemljisčih zasejalo z jarin ječmenom, drugod bodo posejali spet krmilne rastline itd. Dogajevanje rastlinam so pravočasno opravili na vseh zemljisčih socialističnega sektorja in na parcelah v pridelovalnem sodelovanju.

Organizirano pridelovanje je zajelo letos 3.826 ha zemljisč ali 100 odst. po pridelovalnem načrtu. Pri koruji je dosegel nekoliko slabše: od predvidenih 3.000 ha imajo zagotovljeno pogodbeno pridelovanje za 2.200 ha. Kmetijske zadruge bi morale letos skleniti pogodb za 2.117 ha koruze, sklenile pa so jih že za okrog 1.500 ha. Kmetijski strokovnjaki odsvetujejo letos pridelovanje koruze sort »pionir« zaradi slabše kaljivosti (na Kmetijskem inštitutu v Mariboru so v hladnih razmerah ugotovili pri teh sortah le 60, pri topih razmerah pa 70-odst. kaljivost), zato naj bi na Goričkem sejali pretežno korujo sorte W 270, na ravnihi pa sorti W 355/a in W 464/a. Pri krompirju je od predvidenih 1.300 ha sklenjenih pogodb za 860 ha. Nekoliko ugodnejše razmerje je dosegeno v pridelovalnem sodelovanju, za travnico: 10.876 : 8.694 ha. Slabo je med rastlinami za industrijsko predelavo zastopana tudi sladkorna pesa: 10 ha od predvidenih 42. Med ostalimi industrijskimi rastlinami, ki bodo zajele o- (Nadaljevanje na 6. strani)

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE V BLAGOVNEM PROMETU IN GOSTINSTVU

Potrebitno večje razumevanje občin

Pod okriljem Trgovinsko-gostinske zbornice za Pomurje deluje tudi dva centra za strokovno izobraževanje: v Murski Soboti šolski center za blagovni promet, v Slatina Radencih (z začasnim sedežem v Ljutomeru) pa gostinski šolski center. Naloga obeh centrov ni samo v tem, da vzbujata in strokovno pripravljata novi naraščaj za obe specializirani gospodarski stroki, marveč skrbita tudi za to, da z raznimi oblikami (specializirani seminarji in tečaji) posreduju ustrezno strokovno znanje že zaposlenemu kadru na področju blagovnega prometa in gostinstva.

V soboškem šolskem centru delujejo štiri mladinski oddelki, trije poslovodski oddelki (v M. Soboti je pouk v tem oddelku že uspešno zaključen, medtem ko se v Lendavi in G. Radgoni temu približujejo), reden oddelok za kvalifikacije delavke — prodajalke in oddelok za odkupovalce kmetijskih zadrug. Obstoj in delovanje oddelka za odkupovalce KZ že prerašča okvire našega okraja, saj v njem strokovno usposabljajo tudi zadružne učiteljice iz mariborskega okraja. To prednost bo, kot ka-

že, ta oddelok obdržal tudi v prihodnosti, saj so potrebe po strokovnem izobraževanju ve-

like prav na področju blagovnega prometa v kmetijstvu (skladščniki, odkupovalci itd.). Center uspešno sodeluje tudi pri organizaciji 3-dnevne seminarjev za kadre s področja konfekcije; organizator tečaja s praktičnimi demonstracijami in ogledom obrata težke konfekcije je soboška Mura. Podobnih tečajev za prodajalce konfekcije si obetajo v Murski Soboti še več.

Izobraževalno poslanstvo soboškega centra bo, kot predvidevajo, v dve smeri: specia-

lizirano izobraževanje kadrov v kmetijstvu in specializirano izobraževanje zaposlenih v trgovini z živili in mešanim blagom. Za večino delovnih mest v trgovini so že sestavili profile za teoretični in praktični pouk. Tako bi morali praktični pouk vajencev na delovnih mestih uveljaviti po programu centra, kar pa še vedno ni zadovoljivo rešeno, ker imajo v nekaterih trgovskih poslovalnicah vajence preveč samo kot delovno silo. (Nadaljevanje na 6. strani)

POMURSKI ŽELEZNIČARJI OB SVOJEM PRAZNIKU

Na dan železničarjev — 15. aprila, so se tudi pomurski železničarji primerno pripravili. Že nekaj dni pred praznikom, ki spominja na krvave dogodke na Zaloški cesti v Ljubljani, so železniške postaje dobivale praznično podobo. Lokomotive so tega dne privlekle svoj vsakodnevni tovor okrašene.

kester ŽPD France Prešeren iz Celja z Internacionalo. Zbranim je nato spregovoril

šef prometne sekcije, Matija Šerak. Ko je orisal pomen praznovanja, je povedal: »Sele s sprejetjem zakona o reorganizaciji jugoslovenskih železnic smo se jugoslovenski železničarji uvrstili med resnične upravitelje v svojem podjetju. Žal je do te reorganizacije prišlo pozno, kajti ostala podjetja so v času delavskega samoupravljanja zamenjala svoja zastarela osnovna sredstva...«

Na akademiji so nato nastopili mali železničarski harmonikarji, pionir in pionirka para zapela dovsky »Železna cesta«. Temu je sledil bogat in pester koncert tamburaškega orkestra iz Celja, ki je obsegal kar devet točk. Orkestru je dirigiral Janko Hočvar.

Pomurski železničarji so letos zares priredili eno najlepših proslav v počastitev svojega praznika.

-js-

Matija Šerak med govorom na železničarski svečanosti.

SVOJEVRSTEN REKORD LENDAVSKIH BELIH RUDARJEV

POSTAVITEV REGENERACIJSKE KOLONE

Pretekli teden so lendavski beli rudarji zabeležili svojevrsten rekord, ki se v naftni industriji redkokdaj pričeti: v rekordnem času dveh ur so v četrtek, 12. aprila 1962 popolne postavili regeneracijsko kolono F 230, dolgo 33 metrov s premerom 1,20 m in težko 15 ton. Smel podvig je opravila skupina 20 delavcev iz montažnega oddelka podjetja pod vodstvom tehnika Avgusta Perkiča, inž. Igorja Arzenška in inž. Staneta Juršiča.

Za postavitev regeneracijske kolone pri novi tovarni metala bi sicer potrebovali posebne naprave — montažne sveče — iz Italije, kar bi ve-

ljalo podjetje težke denarje. Kako odgovoren je bil ta podvig lendavskih naftovcev, dokazuje tudi to, da bi prišlo do 70-milijonske škode, če bi se jim podvrgnili ponesečil in bi se kolona med postavljanjem pošrla. Montažna ekipa pa je svoj posel opravila solidno, prihranila podjetju več milijonov in kar je najvažnejše: podjetje je s tem izdatno pridobilo na času, ki je zelo dragocen v zaključni fazni prve tovarne, bodoče petrokemične industrije v lendavskem bazu.

S. Klinar

LETNI OBČNI ZBORI SINDIKALNE ORGANIZACIJE PRI NAFTI

Ekonomske enote plus 158 milijonov

Obetajoča prednost letnega občnega zbora sindikalne organizacije v lendavski Proizvodnji naft — zbor je bil preteklo soboto — je v tem, da je imel izrazito delovno obeležje in da je bila razprava usmerjena pretežno k notranjim problemom podjetja kot celote in posameznih ekonomskih enot. Na zboru je bilo tokrat res malo deklarativen besed, zato pa so delegati iz sindikalnih podružnic posameznih EE živahnno razpravljali o potrebi po uveljavitvi boljših pristnejših medsebojnih odnosov med vodilnimi ljudmi in neposrednimi proizvajalcji in obratno, o nadaljnji ukrepih na področju higienosko-tehnične zaščite na delovnih mestih, izobraževanju

Decentralizirano upravljanje po ekonomskih enotah je v lendavski Nafti nastalo iz or-

ganjskega hotenja kolektiva kot celote, saj se je 85 odst. zaposlenih v referendumu od-

ločilo za upravljanje v ekonomskih enotah in tako ovrglo zmotno mšljene pesimistov, ki so dvomili v uspešnost novih oblik neposrednega upravljanja po delovnih kolektivih. Upravljanje v ekonomskih enotah je, čeprav v nekaterih več, v drugih manj, že prineslo očitljive gospodarske rezultate; lani so pa pr. v ekonomskih enotah prihranili 158 milijonov dinarjev in za toliko zmanjšali potrebo po kreditih, ki jih je moralno podjetje zaprositi za lastno asanacijo. Precešen uspeh so med drugim dosegli tudi na področju higienosko-tehnične zaščite, saj se jih je posrečlo zmanjšati stevilo nesreč pri delu, čeprav bodo odkrivaju rezerv na tem področju tudi letos moralni posvetiti vso pozornost.

Na občnem zboru je bilo govorova tudi o nekaterih napakah in slabostih — zlasti pri sprejemaju pravilnikov o delitvi čistega dohodka in delitvi osebnih dohodkov, pri sprejemaju proizvodnega načrta in na področju obveščanja kolektiva o odločtvih samoupravnih organov — vendar pa je bilo pri tem poudarjeno, da te napake ne smejo zamegliti prizadevanj kolektivov ekonomskih enot pri odkrivanju notranjih rezerv, uveljavljaju neposrednega upravljanja in odločanja. Razponi pri osebnih prejemkih med posameznimi kategorijami zaposlenih še kar ustrezajo dejanskim možnostim in potrebam podjetja kot celote, opozorili pa so zlasti na potrebo po izboljšanju osebnih prejemkov delavcev na nižje o-vrednotenih delovnih mestih, ki prejemajo mesečno do 15 tisoč din. Predlagane izboljšave pri delitvi osebnih dohodkov pa bo možno uresničiti samo ob povečanju proizvodnosti, čeprav bodo sicer morali letos smemo odpraviti nekatere anomalije pri nagrajevanju s spremembami in dopolnitvami ustreznih pravilnikov in sploh notranje zakonodaje. V lendavski Proizvodnji naft pa bodo glede na bodočo proizvodnjo smer podjetja moral tudi letos odločno nadaljevati s strokovnim izobraževanjem nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, saj je zna- no, da bo podjetje čez nekaj let potrebovalo pretežno visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev na nižje o-vrednotenih delovnih mestih, ki prejemajo mesečno do 15 tisoč din. Predlagane izboljšave pri delitvi osebnih dohodkov pa bo možno uresničiti samo ob povečanju proizvodnosti, čeprav bodo sicer morali letos smemo odpraviti nekatere anomalije pri nagrajevanju s spremembami in dopolnitvami ustreznih pravilnikov in sploh notranje zakonodaje. V lendavski Proizvodnji naft pa bodo glede na bodočo proizvodnjo smer podjetja moral tudi letos odločno nadaljevati s strokovnim izobraževanjem nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, saj je zna- no, da bo podjetje čez nekaj let potrebovalo pretežno visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev na nižje o-vrednotenih delovnih mestih, ki prejemajo mesečno do 15 tisoč din. Predlagane izboljšave pri delitvi osebnih dohodkov pa bo možno uresničiti samo ob povečanju proizvodnosti, čeprav bodo sicer morali letos smemo odpraviti nekatere anomalije pri nagrajevanju s spremembami in dopolnitvami ustreznih pravilnikov in sploh notranje zakonodaje. V lendavski Proizvodnji naft pa bodo glede na bodočo proizvodnjo smer podjetja moral tudi letos odločno nadaljevati s strokovnim izobraževanjem nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, saj je zna- no, da bo podjetje čez nekaj let potrebovalo pretežno visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev na nižje o-vrednotenih delovnih mestih, ki prejemajo mesečno do 15 tisoč din. Predlagane izboljšave pri delitvi osebnih dohodkov pa bo možno uresničiti samo ob povečanju proizvodnosti, čeprav bodo sicer morali letos smemo odpraviti nekatere anomalije pri nagrajevanju s spremembami in dopolnitvami ustreznih pravilnikov in sploh notranje zakonodaje. V lendavski Proizvodnji naft pa bodo glede na bodočo proizvodnjo smer podjetja moral tudi letos odločno nadaljevati s strokovnim izobraževanjem nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, saj je zna- no, da bo podjetje čez nekaj let potrebovalo pretežno visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev na nižje o-vrednotenih delovnih mestih, ki prejemajo mesečno do 15 tisoč din. Predlagane izboljšave pri delitvi osebnih dohodkov pa bo možno uresničiti samo ob povečanju proizvodnosti, čeprav bodo sicer morali letos smemo odpraviti nekatere anomalije pri nagrajevanju s spremembami in dopolnitvami ustreznih pravilnikov in sploh notranje zakonodaje. V lendavski Proizvodnji naft pa bodo glede na bodočo proizvodnjo smer podjetja moral tudi letos odločno nadaljevati s strokovnim izobraževanjem nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, saj je zna- no, da bo podjetje čez nekaj let potrebovalo pretežno visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev na nižje o-vrednotenih delovnih mestih, ki prejemajo mesečno do 15 tisoč din. Predlagane izboljšave pri delitvi osebnih dohodkov pa bo možno uresničiti samo ob povečanju proizvodnosti, čeprav bodo sicer morali letos smemo odpraviti nekatere anomalije pri nagrajevanju s spremembami in dopolnitvami ustreznih pravilnikov in sploh notranje zakonodaje. V lendavski Proizvodnji naft pa bodo glede na bodočo proizvodnjo smer podjetja moral tudi letos odločno nadaljevati s strokovnim izobraževanjem nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, saj je zna- no, da bo podjetje čez nekaj let potrebovalo pretežno visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev na nižje o-vrednotenih delovnih mestih, ki prejemajo mesečno do 15 tisoč din. Predlagane izboljšave pri delitvi osebnih dohodkov pa bo možno uresničiti samo ob povečanju proizvodnosti, čeprav bodo sicer morali letos smemo odpraviti nekatere anomalije pri nagrajevanju s spremembami in dopolnitvami ustreznih pravilnikov in sploh notranje zakonodaje. V lendavski Proizvodnji naft pa bodo glede na bodočo proizvodnjo smer podjetja moral tudi letos odločno nadaljevati s strokovnim izobraževanjem nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, saj je zna- no, da bo podjetje čez nekaj let potrebovalo pretežno visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev na nižje o-vrednotenih delovnih mestih, ki prejemajo mesečno do 15 tisoč din. Predlagane izboljšave pri delitvi osebnih dohodkov pa bo možno uresničiti samo ob povečanju proizvodnosti, čeprav bodo sicer morali letos smemo odpraviti nekatere anomalije pri nagrajevanju s spremembami in dopolnitvami ustreznih pravilnikov in sploh notranje zakonodaje. V lendavski Proizvodnji naft pa bodo glede na bodočo proizvodnjo smer podjetja moral tudi letos odločno nadaljevati s strokovnim izobraževanjem nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, saj je zna- no, da bo podjetje čez nekaj let potrebovalo pretežno visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev na nižje o-vrednotenih delovnih mestih, ki prejemajo mesečno do 15 tisoč din. Predlagane izboljšave pri delitvi osebnih dohodkov pa bo možno uresničiti samo ob povečanju proizvodnosti, čeprav bodo sicer morali letos smemo odpraviti nekatere anomalije pri nagrajevanju s spremembami in dopolnitvami ustreznih pravilnikov in sploh notranje zakonodaje. V lendavski Proizvodnji naft pa bodo glede na bodočo proizvodnjo smer podjetja moral tudi letos odločno nadaljevati s strokovnim izobraževanjem nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, saj je zna- no, da bo podjetje čez nekaj let potrebovalo pretežno visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev na nižje o-vrednotenih delovnih mestih, ki prejemajo mesečno do 15 tisoč din. Predlagane izboljšave pri delitvi osebnih dohodkov pa bo možno uresničiti samo ob povečanju proizvodnosti, čeprav bodo sicer morali letos smemo odpraviti nekatere anomalije pri nagrajevanju s spremembami in dopolnitvami ustreznih pravilnikov in sploh notranje zakonodaje. V lendavski Proizvodnji naft pa bodo glede na bodočo proizvodnjo smer podjetja moral tudi letos odločno nadaljevati s strokovnim izobraževanjem nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, saj je zna- no, da bo podjetje čez nekaj let potrebovalo pretežno visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev na nižje o-vrednotenih delovnih mestih, ki prejemajo mesečno do 15 tisoč din. Predlagane izboljšave pri delitvi osebnih dohodkov pa bo možno uresničiti samo ob povečanju proizvodnosti, čeprav bodo sicer morali letos smemo odpraviti nekatere anomalije pri nagrajevanju s spremembami in dopolnitvami ustreznih pravilnikov in sploh notranje zakonodaje. V lendavski Proizvodnji naft pa bodo glede na bodočo proizvodnjo smer podjetja moral tudi letos odločno nadaljevati s strokovnim izobraževanjem nekvalificirani

DRUŽBENA ODGOVORNOST IN DRUŽBENA POMOČ

Delitev dohodka v kolektivu je družbena funkcija. To je namreč sestavni del družbenega razdeljiva dohodka v celoti. S tem ko kolektivi opravljajo delitev, ne odločajo samo o bistvenih vprašanjih poslovanja in razvoja svojega podjetja, temveč hkrati tudi o vprašanjih, ki zadavajo v interesu vse skupnosti, v njenem ekonomskem politiku, gospodarski razvoju in družbene odnose.

Delitev dohodka v gospodarski organizaciji je torej družbeno zelo odgovorno opravilo. Praksa pa opozarja, da marsikje prezo za družbeno odgovornost, da se pri delitvi bolj zavedajo svojih pravic, si »odrežejo« večji kos kruha, kot jih pritiče in oskujuje družbo, ker ne delijo dohodka tako, da bi nenehno pospeševali razvoj svoje gospodarske organizacije. Včasih je temu krivo tudi pomajkanje meril, največkrat pa družbeno neodgovorno dejanje. Ker je delitev dohodka v kolektivu družbena funkcija, je zato potrebna tudi dolgočena pomoč družbe, potreben je organiziran družbeni vpliv na notranjo delitev in potrebitno je nuditi delovnemu kolektivu še konkretno pomoč v izgrajevanju osnov in meril za uresničevanje načel smotrne delitve dohodka.

Zvezna ljudska skupščina je že v minulem letu sprejela (decembra) pravilo o delitvi čistega dohodka v delovnih kolektivih. (O tem smo v našem člusu že spregovorili.) Toda družbena pomoč se še razširja, razširja se vpliv družbene skupnosti na delitev dohodka. Na zadnjem zasedanju Zvezne ljudske skupščine prve dni aprila je bil sprejet Zakon o ustanovitvi komisij za izpolnjevanje predpisov o razdeljevanju čistega dohodka. Komisije bodo delovalle kot organi družbene pomoči. Zvezni izvršni svet pa je minuli petek v okviru pooblastil tega zakona sprejel dvoje navodil o izvajjanju načel in splošnih meril za delitev čistega dohodka.

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta tovarš Mijoško Todorovič je na aprilskem zasedanju Zvezne ljudske skupščine v svojem eksposoziju dejal med drugim:

»da lahko le vsklajena potrošnja oziroma stabilni gospodarski odnosi in gibanja zagotovijo stablen razvoj našega socialističnega družbenega in ekonomskega sistema ter da lahko le to zagotovi najhitrejši možni razvoj materialno proizvajalnih sil in življenjske ravni...«

P. D.

USTANOVNA SKUPŠČINA ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NOV V MURSKI SOBOTI

V sejni dvorani Okrajnega ljudskega odbora Murska Sobota so se dne 14. aprila zbrali številni delegati bojevnih organizacij in gosti na ustanovni skupščini Zveze združenj borcov za Pomurje.

V naši sredini smo pozdravili predstavnika republiških bojevnih organizacij, narodnega heroja Franca Kreseta-Cobana, ki se je kot gost udeležil skupščine. Razen njega so prisostvovali skupščini tudi nekateri drugi gosti.

Uvodno poročilo je na skupščini podal predsednik okrajnega odbora Zveze borcov Henrik Ribič. V svojih izvajanjih je podčrtal mesto in vlogo bojevnih organizacij v našem družbenopolitičnem življenju.

Poročilo o dejavnosti dosenih okrajnih organizacij Zveze borcov, Zveze vojaških vojnih invalidov in Združenja rez. oficirjev in podoficirjev je prebral tov. Štefan Sabjan. Iz poročila je razvidno, da so vsi trije okrajni odbori bojevnih organizacij uspešno izvajali svoje poslanstvo in nudili učinkovito pomoč občinskim organizacijam in članstvu. Nudili so pomoč članstvu pri šolanju in strokovnem usposabljanju, zaposlitvah, stanovanjskih zadevah, zdravljenju, rehabilitaciji, rednih in izrednih upokojitvah, priznavalnicah, priznavanju udeležbe v NOB v delovno dobo in drugem. Okrajna odbora Zveze borcov in Zveze vojaških vojnih invalidov pa sta v zadnjih letih razvila tudi živahn dejavnost pri zbirjanju

Navodilo Zveznega izvršnega sveta ima prav to intencijo. Navodilo namreč izhaja iz ugotovitve, da so gospodarske organizacije dolžne iz svojega skupnega dohodka ne samo obnavljati vrednost sredstev, porabljenih v poslovanju in zagotavljati sredstva za osebno in skupno potrošnjo delavcev, ampak tudi izločevati sredstva za svoje poslovne sklade. Izločitve dela čistega dohodka za osebno ali skupno potrošnjo delavcev in izločitve v skladu se morajo ujemati z doseženimi rezultati in potrebnimi razvoju materialne osnove gospodarske organizacije. Tako namreč dosežemo stabilne gospodarske odnose.

Osebni dohodki, je rečeno v navodlu, naj se večajo v skladu s potrebo po spodbujanju delavcev k večjemu prizadevanju, da bi čim bolj popolno izkoristili tiste osnove povečanja čistega dohodka, ki so predvsem odvisne od prizadevanja in upravljanja v poslovanju gospodarske organizacije. Načela navodila določajo med drugim, da mora gospodarska organizacija ravnati pri delitvi v zgodki dobrega gospodarja. Če je na primer čisti dohodek dosežen samo z večjim prizadevanjem delavcev, lahko gospodarska organizacija obdrži nespremenjena razmerja pri delitvi čistega dohodka na osebne dohodke in sklade. Če pa gospodarska organizacija doseže večji čisti dohodek zaradi boljšega izkorisicanja opreme, zboljšanja tehnološkega procesa, boljše organizacije dela itd., lahko izloči pri delitvi čistega dohodka za osebne dohodke v obsegu, ki je v razmerju z zaslugo kolektiva in z njegovim prizadevanjem za večji čisti dohodek tudi večja sredstva za osebne dohodke. Pri tem, je rečeno, je treba tudi več izločati v sklade.

To je samo nekaj načel, ki jih uveljavlja navodilo ZIS. O nekaterih drugih načelih in splošnih merilih za delitev dohodka v pravilnikih samostojnih ustavov pa bomo spregovorili drugič.

P. D.

zgodovinskega gradiva iz NOB. V razpravo je posegel tudi tovarš Franc Kreset-Coban, ki je pozdravil udeležence skupščine in začel bojevniškim organizacijam mnogo uspehov pri nadaljnjem delu. Naglasil je, da bo poglavitna dolžnost njegovega predsedstva Zveze združenj borcov NOV nadaljnje pomoč zdravljenjem borcev, invalidov in rez. oficirjev ter podoficirjev v občinah. S prenosom zadev borcov

in invalidov na komune bomo v občinah poslej tudi reševali vso problematiko borcov in invalidov.

Skupščina je izvolila 11-člansko predsedstvo Zveze združenj borcov NOV za okraj M. Sobota. V predsedstvo so bili izvoljeni: Matija Kuhar, Ivan Grinščič, Jože Janež, Koloman Hirš, Slavko Sršen, Rudi Rapl-Savo, Peter Jadrič, Jože Smičič, Drago Pahor, Hela Sreč in Franc Ščuka Pahor. Skupščina

je izvolila še tri komisije in sicer: komisijo za vojaške vojne invalide, za rez. oficirje in podoficirje in komisijo za bivše internance in politične jetnike.

Na bližnjem republiški skupščini bodo Zvezo združenj borcov NOV iz našega okraja zapustili delegati Matija Kuhar, Ivan Grinščič, Rudi Rapl-Savo in Jože Janež.

Jože Janež

Radenci pred 80-letnico zdravilišča

V Radencih se na letošnjo glavno sezono temeljito pripravlja. Delavci hitijo z gradnjo olimpijskega bazena, bifeja, s postavljanjem weekend hišic, z obnovo kinodvorane in kavarne. Vse je v znamenju priprav na 80-obljetnico obstoja radenskega zdravilišča, ki jo bodo začeli slaviti v mesecu juniju.

Od 10. do 17. junija bo turistični teden. Razstava, ki jo v ta namen že pripravlja, bo prikazala razvoj turizma in zdravilišča v zadnjih 80 letih v Radencih. Za to svečanost se pripravlja tudi domače DPD »Svoboda« in TVD »Partizan«, ki bosta sodelovala v kulturnem delu programa. V dnehi turističnega tedna bodo v Radencih gostovali tudi večji pevski zbori iz sosednjih krajev, folklorne skupine in drugi. Če bo vse po sreči in bo naklonjenjo tudi vreme, bo

do ob zaključku turističnega tedna otvorili olimpijski bazen z vsemi objekti, ki jih gradijo v bližini bazena. Tu bo bife s podaljšano tribuno, garderobe in poseben bazen za otrok. Zgradili bodo tudi igrišče za tenis, odbojko in košarko.

Zaradi pomanjkanja posteljnih kapacitet v glavnem turistični sezoni, so se v Radencih odločili za postavitev weekend naselja. Računajo predvsem na izletniški turizem ob sobotah in nedeljah. V ta namen postavljajo weekend hišice —

Regionalni perspektivni načrt

Pred dnevi smo obiskali novega sekretarja Občinskega komiteja ZKS v Lendavi Jožeta Vargo in mu zastavili nekaj vprašanj v zvezi z bodočim družbenim in gospodarskim razvojem lendavske občine. Tov. Varga je naši želji ustregel in nam v nevezanem kramljanju povdal naslednje:

Najvažnejša naloga subjektivnih sil v našem gospodarstvu je prav gotovo nadaljnje razvijanje osnov, ki smo jih zastavili lani. Ekonomski enote v naših podjetjih naj resnično prevzamejo široke pravice tudi na področju materialne delitve in delitve sredstev skladov, s čemer bodo lahko zagotovile ustrezeno smer svojemu notranjem razvoju in ugodne perspektive v okviru že začrtanih programov za gospodarski razvoj svojega podjetja. Gre predvsem za kakovostno izboljšanje upravljanja po neposred-

nih proizvajalcih. Letos bomo morale zlasti za hitrejo družbeno rast obratnih delavskih svetov, za njih utrjevanje in še zlasti za ustrezno kadrovsko izbiro, saj stremimo za tem, da bi šlo čimveč naših delovnih ljudi skozi to bogato šolo delavskega samoupravljanja.

V našem kmetijstvu se moramo lotiti nekaterih osnovnih nalog, saj ne moremo dobiti, da bi spet zamudili ugodne priložnosti, kot smo že marsikdaj doslej. Čimprej moramo priti do regionalnega perspektivnega načrta, na osnovi katerega bomo lahko

tudi solidno startali. Pospešiti bo potrebno predvsem investicijski razvoj — na lendavskem Kmetijskem godznom gospodarstvu zlasti v smeri živinoreje in intenzivnejšega koriščanja pašnikov bivših krajinskih skupnosti, načrtnejši razvoj je potreben doseči tudi v gospodarstvu, predvsem v obmurskem pasu ob sodelovanju individualnih kmetovalcev. Pri KZ »Brazda« v Dobrovniku bo potrebno najti ustreerne rešitve za nadaljnji razvoj kmetijskih delovišč Žitkovci in Ginjevec. Obe delovišči sta takoreč na pragu zadruge, sedaj pa ju upravlja KG Beltinci. To je potrebno doseči predvsem zategadelj, ker se nam že ponujajo številne možnosti za odkup zemljišč od zasebnih kmetovalcev. Ustrezeno rešitev tega problema so pri lendavski kmetijski zadruzi namreč že našli.

SPOMLADANSKI MEDNARODNI ZAGREBŠKI VELESEJEM

Bogata domača izbira

USPEL NASTOP TOVARNE PLETENIN IN DEŽNIKOV LENDAVA

Letošnji mednarodni spomladanski velesejem v Zagrebu, 62. po vrsti, je zbral v svojih paviljonih 355 domačih 112 tujih razstavljalcev iz raznih evropskih in azijskih držav ter ZDA, ki razstavljajo predmete za široko potrošnjo. V okviru velesejma je tudi sedem specializiranih razstav. Namen letošnjega velesejma, ki bo odprt še do 23. t. m. je, da prikaže razvoj domačega gospodarstva, na drugi strani pa naj bi opozoril naše uvoznike, da brez potrebe uvažajo razne predmete, ki jih nudijo tudi domači proizvajalci.

Prvi vtis, ki ga dobijo obiskovalec, je sicer ta, da vsi pavilioni ne služijo svojemu namenu, vendar podrobnejši ogled prepirča vsakogar, da je velesejem bogat, saj prikazuje zelo mnogo novosti domače industrije in predmetov za široko potrošnjo, a tudi uspehe v drugih vejah gospodarstva, ki ima nadaljnje možnosti razvoja. V paviljonu, kjer so razstavljeni prehrabni proizvodi, je moč videti tudi novi stroj za predelavo mesa in stroj, ki ga bodo s pridom uporabili v pekarnah za mešanje testa, izdelek domače tovarne. Zanimivi so tudi izdelki iz plastičnih mas, embalaža in še kaj. Vsekakor prikazuje velesejem velik napredok, očitne pa so tudi pomankljivosti, ki še vedno o-

virajo proizvajalce in potrošnike, pa naj gre za električne gospodinjske predmete ali drugo. Razstava embalaže ima namen, da bi opustili klasično obliko pakiranja v leseno embalažo, saj smo samo lani uporabili za to 700.000 ton dragocenega lesa. Sodobnejša je naprimjer, embalaža posebno iz valovite lepenke, naposled pa je embalaža zelo važna za boljšo prodajo proizvodov na trgu.

Med razstavljalci iz Pomurja velja omeniti predvsem uspešen nastop Tovarne pletenin in dežnikov iz Lendave. Zlasti dežnikki te tovarne prekašajo po kakovosti, obliki in okusni preveleki ostale tovarne izdelke na velesejmu. V okviru turistične razstave vidišmo, na primer, weekend hi-

šči in garažo Lesno-industrijskega podjetja iz M. Sobote, ki se je uveljavilo že na lanskem jesenskem zagrebškem velesejmu. Vsak dan je na velesejmu tudi revija sodobnega oblačenja, ki prikazuje številne izdelke vedno bolj razvijajoče se industrije konfekcije v vseh naših republikah. Revija traja polni dve ur, številne prikupne zagrebške manekenke in štirje moški manekeni pa demonstrirajo v tem času vrsto cenjenih, sodobnih in praktičnih oblačil od bikinjev do usnjene garnitur in zimskih plaščev. Med prikazanimi izdelki so tudi pletenine in dežnikki Tovarne pletenin in dežnikov iz Lendave.

Spodbudno je, da nekateri proizvajalci tekstila prikazujejo že zimo 62/63, toda tako kot smo včasih grajali, da naša konfekcijska industrija ne izdeluje marsičesa, kar bi naše tržišče potrebovalo, velja sedaj grajati to, da je še vedno premalo specializacije in

Še k članku: Uspela modna revija v Lendavi

Pod tem naslovom smo v prejšnji številki objavili poročilo o modni reviji v Lendavi. V sestavku je pomotoma zastalo, da je kot organizator revije sodelovalo tudi Trgovsko podjetje »Univerzal« Lendava.

Za letošnji 1. maj v M. Soboti

Letošnje praznovanje 1. maja, mednarodnega delavskega praznika, bodo v Murski Soboti povezani z otvoritvijo nekaterih novih obratov. Tako bodo v soboški tovarni »Mura« svečano odprli nov obrat lahke konfekcije, delovni kolektiv Hotela »Zvezda« bo izročil svojemu namenu novo zgrajene hotelske prostore z eksprešnim bifejem na Titovi cesti, v Ulici Lole Ribarja bodo odprli novozgrajeni obrat mariborskega podjetja Himo, delovni kolektiv ČZP »Pomurski tisk« pa se bo na večer pred praznikom prvič zbral v lepo urejenih klubskih prostorih svoje delavske restavracije.

Prejšnji petek je bila seja ObK ZKS Gornja Radgona, na kateri so med drugim razrešili dolžnosti sekretarja ObK ZKS Gornja Radgona Eda Kranjcovega, ki odhaja na študij. Zadnega sekretarja so imenovali dosedanjega organizacijskega sekretarja ObK ZKS Mira Zupančiča, za organizacijskega sekretarja pa Milana Korenja, uslužbenca ObLO Gornja Radgona.

Prejšnji petek je bila seja ObK ZKS Gornja Radgona, na kateri so med drugim razrešili dolžnosti sekretarja ObK ZKS Gornja Radgona Eda Kranjcovega, ki odhaja na študij. Zadnega sekretarja so imenovali dosedanjega organizacijskega sekretarja ObK ZKS Mira Zupančiča, za organizacijskega sekretarja pa Milana Korenja, uslužbenca ObLO Gornja Radgona.

-sk-

Miro Zupančič - novi sekretar ObK ZKS Gornja Radgona

Omeniti je treba še to, da bodo letos v Radencih nadaljevali z ureditvijo električne razsvetljave, z ureditvijo parka, v okviru finančnih možnosti pa bodo uredili še marsik, kar bo b s pridom služilo za še večji razmah turizma v pomurskem turističnem centru.

-rj-

POZIV DOPISNIKOM LJUDSKE PRAVICE

Študijska knjižnica v Murski Soboti poziva vse dopisnike predvojne Ljudske pravice (1934-35-36), da posredujejo knjižnici osebne podatke in naslove oziroma vsebinsko sestavkov, ki so jih napisali.

Študijska knjižnica

OBVESTILO BRALCEM

Bralcem Pomurskega vestnika sporočamo, da bo izplačena prvomajška številka V SOBOTO, 28. APRILA 1962.

Uredništvo

</div

Novi predsednik francoske vlade

GEORGES POMPIDOU

Predsednik de Gaulle je ob neki priložnosti izjavil, da »je osebno politik« in da potrebuje »izkušenega izvedenca«. Pri tem je kajpada misil predvsem gospodarska vprašanja.

Francija je dobila novo vlado. Sicer v njej ni kdo ve kakšnih sprememb, vsaj kar zadeva zunanjopolitične posle, zato pa ji bo načeloval mož, ki je bil doslej skorajda anonimen vsaj za široko javnost. Gre za bančnega izvedenca, zaposlenega doslej kot direktorja pri Rothschildu.

Šanja. V osebi novega predsednika je našel te odlike. Znan je kot dober organizator, znanstvenik in tudi posrednik v sporih. Za tiste, ki se ne navdušujejo samo za denar in zadeve, ki se sušejo okrog njega, pa je treba še pristaviti, da je svoj čas napsal tudi antologijo francoske književnosti...

Predsednik Pompidou je končal svobodno šolo političnih ved in je bil spočetka profesor na srednji šoli v Marseillu, pozneje pa v Parizu. Med vojno je simpatiziral z de Gaulлом, zato je bil tudi član njegove vlade v letih 1944-46. Ko se je de Gaulle umaknil, je ostal nekaj časa v državnih službi, vendar jo je zapustil, ko so mu ponudili mesto generatega direktorja pri znaničku Rothschildu.

V politiko se je vrnil leta 1958 skupno z de Gaulлом.

NEVARNI ULTIMATI

Zenevski razgovori o razorožitvi v luči Kennedyjevega in MacMillanovega sporočila in odgovora Hruščeva — Ali bodo ZDA in Velika Britanija konec aprila zares obnovile jedrske poizkuse

Zenevski pogovori o razorožitvi doslej niso dali še nobenega rezultata. Edino, kar bi lahko omenil kot dober znak, je resnica, da potekajo v pomirljivem ozračju.

Zal britanska in ameriška vlada kar naprej vztraja pri tem, da konec aprila pričeta novo serijo jedrske poizkusov. S tem v zvezi sta predsednik Kennedy in premier MacMillan poslala sovjetskemu vladnemu predsedniku Hruščovu ultimat, naj sprejme zahodne preloga o mednarodnem nadzorstvu, ki jih SZ zavrača, ker vidi v njih poizkuse mednarodnega vohunstva.

»VAŠKA STRATEGIJA«

Južnovenamski predsednik je sklenil, da bo kakih 17.000 vasi še letos spremenil v koncentrična taborišča pod imenom »strateške vase«. To je sporočila vietnamska časopisna agencija VNA. Tako si zamislja »pomiritev« v deželi.

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

VOLITVE BREZ OPOZICIJE

Sedemindvajsetega aprila bodo izvolili predstavništvo »Federalne skupščine«. Federacije Rodezije in Njase. Dan poprej bodo uradno zaključili predlaganje kandidatur. Omenjena skupščina bo štela 59 članov, od katerih bodo izvolili le 44. Izborni telo šteje samo 90.000 volvcev, od teh le 3.000 črncev.

Same federacije ima 7.6 milijon ljudi, od tega le 170.000 belcev!!!

Stranka predsednika federacije Weleškega je postavila 44 kandidatur in bo imela le 15 protikanidatov. Crnska stranka dr. Hastinga in nekatere opozicijske stranke sploh na volitvah ne bodo nastopale. Zato upravičeno pravijo, da to ne bodo volitve, temveč izseljanje predsednika Weleškega, da z volitvino farso ohrami federalci, proti kateri so domačini in samega sebe...

Z IZSTRELKOM V GLAVI ŽIVEL 35 LET

Pred kratkim so v Osljeku pokopal 61-letnega Josipa Nagyja, upokojenega vaškega godbenika. Živel je 35 let s kroglo v glavi in ves čas ni mogel več spati kot po dve uri ponovi. Odstranitev krogla bi lahko bila zelo nevarna za Nagyja, pa je zato trpel do konca svojega življenja.

NAJINTELIGENTNEJSI REGRET NA SVETU

Jean Frenet je najinteligentnejši regret na svetu. Pred enim letom je bil poklican v vojsko. Njegov poklic je bil poljedelec. Komaj da je znal pisati in kar je napisal, je bilo polno napak. Ko so ga testirali, so ugotovili, da je izredno inteligent. Jeanu Frenetu je s pomočjo nekaterih francoskih književnikov uspelo, da je v šestih mesecih končal gimnazijo in položil zrelostni izpit. Sedaj je začel s študijem matematike na znani pariški Politehniki.

Znan je, da ZDA in Velika Britanija zastopata mnenje, da je potrebno mednarodno nadzorstvo s pomočjo nadzornih postaj v posameznih deželah, medtem ko v Moskvi menijo, da lahko jedrske poizkuse sedaj ugotovite že z drugimi sredstvi in da take postaje niso več potrebne.

Hruščev je na ultimat odgovoril, da SZ ni pripravljena da dati informacijski službi Atlantskega pakta na voljo svoje ozemlje. Na drugi strani je pripravljena takoj podpisati sporazum o splošni in popolni razorožitvi ob strogem mednarodnem nadzorstvu. Britansko-ameriške grožnje o obnovitvi jedrske poizkusov si vložili tudi SZ, da nadaljujejo poizkuse. Potrebno je vzajemno zaupanje, ki pa ga Zahod ne kaže.

Sovjetski premier je tudi zavrnjal ultimata kot sredstva za medsebojne stike. Kaj takega se daje samo premagani državi, med SZ in zahodnimi deželami pa ni nobene vojne.

V Ženevi se predstavniki osmih nevezanih držav hudo trudijo, da bi zbiljali zahodno in sovjetsko stališče. Malce so napredovali glede uveda v pogodbe o splošni in popolni razorožitvi in glede izjave o ukreplih za prepoved vojne so podpisali lastluontki, smdlni mdg so podpisali osnutek novega predloga glede jedrske poizkusov, kjer izražajo svoje nezadovoljstvo v deželi.

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da zapuste svoje vasi, so letala z ameriško posadko obstrejivala vasi in metala ranje zažigalne bombe. Tiste, ki navzid temu niso hoteli zapustiti vasi, so zaprli, njihovo imetje pa zaplenili.

Uradno trde, da so ti ljudje podpirali gverški armo Vjetnang, ki ima na vasi polno zaščito. Kaže, da se ameriška vojska vse bolj vmešava v južnovenamske notranje zadeve...

Da bi prisili kmete, da

Uredništvo »Pomurskega vestnika« z zadovoljstvom ugotavlja, da so razprave, objavljene v stolpcih našega lista, glede pozitivne mrtvila na kulturnem področju v Murski Soboti, že rodile prve uspešne sadove in pobude. Da ne bi ostali sredi poti, je naše uredništvo sklical za soboto, dne 21. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostorih delavske restavracije »Pomurski tisk« v Kocljevi ulici, razgovor s kulturnimi, družbenimi in sploh javnimi delavci iz Murske Sobote in Pomurja.

Na razgovor smo povabili tudi številne predstavnike kulturnih institucij

in organizacij iz Maribora (SNG, Po-krajinski muzej, Društvo upodabljaljajočih umetnikov, Koncertna poslovalnica, Društvo jazz glasbenikov, itd), a tudi predstavnike obeh pomurskih študentskih klubov, ljudske oblasti in druge. Tema razgovora bodo konkretni predlogi za pozitivne kulturne mrtvila v Murski Soboti in Pomurju, a tudi način finansiranja kulture, saj bodo prisostovali razgovoru tudi predstavniki gospodarskih organizacij. O zaključkih razgovora bomo poročali v prihodnji številki.

KULTURNI DOM BREZ TEMELJEV

V javni razpravi o kulturnem mrtviliu v Murski Soboti je objavil »Pomurski vestnik« več polemičnih mnenj in sploh prispevkov o tej aktualni in zanimivi temi. Eden izmed najbolj kritičnih prispevkov v polemiki o tem vprašanju je bil zaključen po svojem avtorju z ugotovitvijo, da je kulturno mrtvilo v Murski Soboti znak krize, ki izvira iz ostankov birokratsko-malomeščanske mentalitete in tudi, žal, iz žive samozadovoljne, nesocialistične grabežljivosti. To svojo trditev je avtor podkrepil s Prešernovimi stihii iz Elegije svojim rojakom:

*Kranjc, ti le dobička išeš,
bratov svojih ni ti mar,
kar ti bereš, kar ti pišeš,
mora dati gotov d'nar!*

To je, žal, nedvomno res. Še tistih nekaj kulturnih delavcev, kolikor jih imamo v Murski Soboti in Pomurju, ima danes neke manjvrednostne komplekse, ki so razumljivi zaradi velikih diskrepanc plačevanja med komercialno in ekonomiko ter kulturno dejavnostjo. Z drugimi besedami bi temu lahko rekli, da je gospodarski razvoj povsem prehitel kulturnega. Kadar pa razpravljamo o kulturi, premalo skrbimo za ravnovesje o vseh potencialnih kulturnih dejavnosti. Kultura niso samo gledališče in koncerti in torej tudi ni prav,

če se vrati razprava samo okrog nekaterih vprašanj. Zelo pomembno je tudi (zlasti na našem območju!) spremjanje razvojnih korakov jugoslovanske in zlasti slovenske televizije, radija, likovnih manifestacij, itd. Ker je kulturno dogajanje, kot vse drugo, v nenehnem razvojnem gibanju, ker gre za proces, moramo biti prav do vseh vprašanj v enaki meri zelo tankočutni, da se bo pogled naših delovnih ljudi oblikoval v samem razvoju stvari, ob primerni družbeni skrbi za kulturno in estetsko vzgojo.

Poškrbti ne bo treba torej zgolj za ponoven razcvet dramske dejavnosti (z gostovanji in domaćim kvalitetnim prispevkom), za glasbene manifestacije, zavesti se bo treba tudi za knjižnice, za soliden repertoar in boljšo organizacijo kinematografov, itd. Film je danes umetnost, ki zanimala vsakogar, od vajencev v trgovini do upokojencev in gospodinje. To je popularna umetnost. Čeprav ima morda kdo bolj negativni odnos do filma, se mora vendar zavedati, da je to danes velesila. Zato ni prav, da takrat, kadar razpravljamo o kulturi, mislimo samo na osrednje kulturno umetniške manifestacije ali le na nekatere izmed njih, ne pomislimo pa na vrsto kulturnih dejavnosti, ki jih je treba zajeti. Mladi ljudje se zanimajo predvsem za film, gledališče, itd., kar je povsem razumljivo. Spričo decentralizacije našega

revolucionarni poti včasih poslikati neko drugo vrednotno. Samo to nam je Vlaj tudi hotel posredovali: iskreno človeško besedo, ki smo je kdaj pakaj skočili že kako zelo potrebno. V svoji pesmi je želel izraziti svoj pogled na življenje, ki ga živimo in ga bomo živel, svoje misli, da je treba starati svet spremeniti, ker je krivčen. Mogoče je celo še ena odlike v njegovi poeziji, verjetno se je avtor zavedal: da so njegove pesni preproste, ljudske in tako najde z njimi najblžji pot do preprostega, manj izobraženega bravca. Tudi to je, še bolj pa bi moral biti namen vsake literature, da ne beži od človeka, pač pa, da piše o njem in zanj.

Zbirki je avtor priložil tri prevode iz slovenske pesemsko-zakladnice, Prešernovo Zdravljico in Nezakonsko matjer ter Kajuhovo Materi padlega partizana. Prevodi so mu lepo uspeli, posebno se mu je posrečilo ohraniti ritem. Dobra bi bila, če bi madžarskim bravec približal s prevajanjem še več pesmi iz bogate slovenske liricne preteklosti.

Spremnih besed sta napisala Miško Kranjec in Vanek Siftar. Oba sta se dokaj na široko razpisala o pomenu Vlajeve zbirke, pa tudi orisala pesnikovo življenjsko pot. Vlaja sta interpretirala kot človeka — komunista, ki je grenko okusil vso težo razmer v razpadajoči, umirajoči svetoštefanski družbi, ki ga je zaradi njegovih naprednih nazorov gonila iz zapora v zapor, dokler ni končno bolan vseeno dočkal čas, ko si na stičišču dveh narodnosti ljudje enako-pravno sami urejajo boljše življenje. Pravi odraz tega je tudi izid te pesniške zbirke.

Uredil jo je Vanek Siftar. Naslovno stran je opremil Lajči Pandur, notranje ilustracije pa je prispeval Zoltán Gábor. Pandur je bolje kot Gábor zadel ton Vlajevih pesmi. Ovitki mogoče samo barvno ne odgovarja vsebinski zbirke.

Založnik je Pomurska založba. Izdaja je pogumen korač v času, ko si založba išče svojo pravo fiziognomijo. Zato jo lahko le pozdravimo.

* Vlaj Lajos: Versek, Pomurski tisk, Murska Sobota 1961.

družbenega, znanstvenega in kulturnega življenja pa so razne institucije (muzeji, itd.) navezane same nase. Upravni odbori so velikokrat precej formalna stvar. Ni prave kombinacije med sorodnimi institucijami bližnjih območij, v raziskovalne centre republikega pomena so vložena ogromna sredstva, pa so vendarle v nekem smislu zaprti.

Nam vsem je znano in tudi doslejšnje razprave so pokazale, da se na kulturnem področju razvijajo procesi, ki prav gotovo zanjamajo širi krog ljudi in ne samo kulturne delavce. Temeljno je kajpak vprašanje finansiranja kulturne dejavnosti in zlasti vprašanje investicij v kulturo in podobno. Teoretično so te stvari jasne, v praksi pa še danes nismo razčistili, kaj kaže razvijati v Murski Soboti tudi za celotno Pomurje, kaj v posameznih občinskih centrih ali drugih krajev našega okraja. Izkoristili še tudi nismo vseh možnosti kombinacij in sodelovanja z bližnjim Mariborom in njegovimi kulturnimi institucijami (ustanovitev podružnice koncertne poslovalnice, itd.). Prve spodbudne primerne (tudi sodelovanja z Ljubljano) smo že zabeležili, s sredstvi pa so pri tem pomagali delovni kolektivi, vsem na čelu »Pomurski tisk« in deloma »Mura«. Takšnih možnosti, materialnih in potencialnih, pa je še mnogo več. Ponekod v Pomurju so merodajni občinski politični in gospodarski forumi ugotovili, da je v določenih primerih bolje nameniti sredstva za kakovostno gostovanje, kot kupovati bergle za domačo amatersko dejavnost, katere nazadovanje in stagnacijo bodo še ugotovile ankete, saj je objektivnih in subjektivnih vzrokov cela kopica tako v Murski Soboti kot drugih pomurskih srednjih.

Po drugi strani rastejo »amaterji«, posnemalci raznih, zlasti kulturno-zabavnih pripreditev povsed v Pomurju kot gobe po dežetu. Med njimi je tudi nedvomno nekaj talentov, načinilja, ki bi te talente zbrali, jih vzgajal in jih pomagal h kvaliteti. Dogaja se celo, da pripravimo za razne proslave in podobno programe, ki niso, kar ugotovimo ob nastopu, — dovolj kvalitetni, ker smo jih pripravili površno in od danes do jutri. Marsikje igrajo na odru vso zimo na tekočem traku in čeprav se je izbor del že izboljšal, je izvedba še vedno dokaj primitivna, ker ni nikogar, ki bi dela voljni talentom pomagal.

Res je tudi, da bi lahko imeli v Murski Soboti več gostovanj, razstav, koncertov in raznih kulturnih pripreditev, pa ob določenem času ni primerne dvoranе, ne za gostovanja, ne za domače napore. To pomeni, da razvijamo kulturo za zeleno mizo, v sejnih dvoranah in v časniskih stolpcih ter na javnih razpravah. Pri tem pozabljamo, da so si zgradili vaške domove, ki zadovoljujejo krajevne prilike v Gančanah, Čentibiu in marsikje, v Murski Soboti pa še vedno adaptiramo dvorano v gradu, za katero bomo ugotovili, ko bo končana, da ne ustreza več potrebam. To pomeni isto, ko da imeli kulturni dom brez temeljev! Za zdaj bi si lahko pomagali z začasnim paviljonom, kjer bi bil prostor za vaje godbe na piščala, dramske skupine, nastope osrednjih slovenskih gledališč, koncerte, likovne razstave, kulturno-zabavne revije in drugo.

Člani soboških delovnih kolektivov, ki so že dosegli pomemben gospodarski razvoj, se tegata zavedajo. Če bo delavski razred tudi na tem področju zaviral rokave, bomo kmalu krenili naprej in to odločilno ter na stvarnih temeljih. B. Sinko

Menim, da lahko le na en način prideemo do jasnih pogledov na kulturo, kulturno življenje v Pomurju in spoznamo, kaj je krivo mrtvila: s pomočjo dialektično materialistične analize življenja v Pomurju. Deformacije, do katerih je prišlo v našem kulturnem življenju, so zunanjji odraz dogajanj v pomurski družbi. Zato moramo vse zroke zanje poiskati prav tako v življaju in razvoju te družbe.

Ko smo se torej odločili za tehtnejši, materialistični pretres te družbe, kar nam bo v zadnji fazi osvetlilo osrednje, ključne, izhodiščne probleme, menim tudi, da moramo pustiti ob strani vsakršno obravnavanje površinskih, nebistvenih problemov v našem kulturnem življenu, subjektivnih vzrokov sedanjega stanja itd. Moramo pa na vsak način obravnavati kot primer nekatera mnenja polemikov, stališča in pogledov na kulturo. Ne zaradi načelnega polemiziranja a priori, pač pa zato, ker kažejo nek določen deformiran pogled na kulturo in družbeno življenje na sploh.

Lötimo se torej zgodovinske obravnavi razvoja pomurske družbe (izraz »pomurska družba« se mi zdi neprikluden, ker ne moremo govoriti o kaki posebni, zaključeni družbi, ločeni od ostalega slovenstva in jugoslovenstva, moram ga pa uporabljati zavoljo točne geografsko-zgodovinske opredelitev področja, ki ga bomo obravnavati). Pomurje se je do nedavna razvijalo v dveh različnih pogojih: Prlekija v dockaj tesnem stiku z ostalo Slovenijo, Prekmurje pa pod težjim madžarskim potujevalnim pritiskom. Proti temu pritisku je lahko vzdržalo le z močno lastno kulturno dejavnostjo. Žal je ta še do danes zelo slabo raziskana in ocenjena. Vemo pa, da se je Prekmurje vsaj od protireformacije sem jelo kulturno navezovati na ostalo Slovenijo. Tako se je z njo začelo kulturno prej integrirati, kot pa gospodarsko. Tudi v prednapravljeni Jugoslaviji je ostalo vseskozi gospodarsko obrobova pokrajina. Zato lahko šele po letu 1945 govorimo o nekem enotnem razvoju celotnega Pomurja.

To je za našo analizo zelo važno. Gospodarsko življenje v Pomurju je stalo sedaj pred velikimi skokovitim pretresi. Prvič se je moralno čimbal poenotiti, drugič pa je moralno jeti dohitevati celo republiko in državo. Pri tem delu je moralno angažirati vse napredne sile, ki bi z velikim zamahom premaknile kolo časa iz feodalno-drobnoemeščanske družbe na prag nove, socialistične. Vendar zaradi prevelikih gospodarskih problemov (zaostalost, prenaseljenost itd.), ta skok ni mogel biti enoten, celovit, pač pa je razvoj moral nujno doživeti mnogo sunkovitih pretresov. Socializacija gospodarske življenja v Pomurju je naletela na velike ovire prav zaradi nizke razvojne stopnje proizvodnje in sil. Skokovito razvijanje le teh pa lahko v sredini poteka zelo hitro, medtem ko celotne družbe ne more naenkrat potegniti za sabo. Zato nastajajo v njej tu pa tam deformacije, ki so posledica preteklosti.

Pomurje, predvsem pa Prekmurje je imelo meščanstva malo. Še manj pa je imelo naprednega meščanstva. V gospodarskem življenu so se dolgo ohranili feodalni odnosi, kar se je začelo razvijati kapitalistična načina proizvodnje in odnosov v njej, je bilo v Prekmurju pod madžarskim gospodarskim vplivom. Zato je šibko meščanstvo, ki se je v Prekmurju lahko razvilo, bilo tudi pod močnim madžarizacijskim vplivom in kot tako je bilo lahko le negativno za razvoj slovenske kulture v tem predelu. Drugo, kar je bilo v njem še negativnega, je spet nosilo petec obrobnega predela: deformiralo se je v popolnoma malomeščansko jaro-kulturno gospodo. Bilo je nosivec gospodarskega

življenga, pa tudi močno vplivalo na kulturno življenje. Njegovi nazori so bili še veliko bolj zaostali, kot nazori razvitega meščanstva. e za tisti čas so bili povsem nazadnjaški. Z razvojem proizvodnih sil smo prisli na prag socialističnih proizvodnih odnosov in socialistične kulture. Pojavile so se nove kvalitete: socialistična miselnost, morala, socialistična etika. Mogoče smo že tu pa tam pomisili, da se nobena družba ne razvija le kvantitativno, pač pa, da je prav kvalitativen razvoj družbe najpomembnejši. Pri obravnavanju kulture in kulturnih problemov v Pomurju nam mora biti to popolnoma jasno. Dejstvo je, da moramo z zastrelimi fevdalno-drobnoemeščanskimi pogledi na kulturo enkrat za vselej opraviti. Dokler tega ne bomo storili, se bomo zmeraj vrteli v lastnem začaranem krougu, našli pa bomo lahko le pot nazaj. Moramo našo kulturo začeti graditi pri temeljih, ne pa da hočemo le skrpati revne ruševine ostankov starih časov.

Jasno nam mora biti, da mora imeti nova kultura socialistično vsebino in služiti mora delovnemu človeku. Na to pozabljamo. Mi še vedno govorimo o kulturi, mislimo pa pri tem na zabavo. K temu nas je zavedla prav potreba delovnega človeka po kulturi. Te potrebe se le papirnato zavedamo. Včasih celo (ironija) tarmarno, da delovni človek kulture ne mora! Seveda je ne, če ni to njegova, če se ne čuti povezanega z njo. Toda prav potreba, velika potreba tega človeka nas je prisilila, da smo mu namesto kulture začeli dajati surrogate. Priznajmo si: ko smo mu želeli kulturno približati, smo iz nje naredili cenen industrijski izdelek. S tem smo ljudi razvadili in zato tudi imamo po naših održih, dvoranah, kinematografi in drugod pripreditev, ki nam ne nudijo niti drobtine kulturnega kruha. Res je, težko je graditi prav kulturo. Mnogo lažje je počenavati. Dokler tega ne bomo storili, se bomo zmeraj vrteli v lastnem začaranem krougu, našli pa bomo lahko le pot nazaj. Moramo našo kulturo začeti graditi pri temeljih, ne pa da hočemo le počenavati. Toda že zdaj smo se nekolič veličali diletantskih brenkanj in pogrošnih filmov. Kmalu pa bomo začeli misliti na to, da moramo človeka v kulturo uvajati, počasi vzgajati, da bo prebavljaj čedalje težje in kvalitetnejše kulturne dobrine.

Ne strinjam se s tem, da moramo amatertvo pri nas ovrediti in za isti denar raje privabljati kvalitetne ansamble od drugod. To nekolič diši po deformiranem kulturniškem komercializmu: za 100 dinarjev dob's kos (dve ur) kulture. Nobenega teznejšega stika s kulturo pri tem ne boš imel, saj tudi v sedanji proizvodni (in honorarski) naglici tega potrebitno ni!

Nasprotno: mi moramo amaterezem pravilno ovrednotiti in ga negovati. Le z njim bomo zajeli najširše plasti družbe in tudi ogromno naredili za vzgojo človeka. Le da moramo pri tem opustiti misel na amaterezem take pogrošne vrste, kot ga gojimo zdaj. Zavejmo se, da kulture ne bomo vzgojili niti s tisoči oddaj. Pokaži kaj znaš, niti s večitočko naklado harmonikarjev. Tudi gostovanja sama nas ne bodo dvignila, pa čeprav bomo lahko videli in slišali priznane umetnike. Saj jih ne bomo razumeli, če nimamo niti osnovne tovrstne vzgoje in želje, da se aktivno vključimo v kulturno življenje.

Ce hočemo začeti razvijati pravo socialistično kulturo, moramo v Pomurju predvsem zaradi mnogih nazadnjaških elementov (madžarskih pogledov na kulturo, gospodarsko dobičkarske deformacije življena itn.) organizirati pri tem vse napredne sile. Kulturno življenje moramo pognati naprej z velikim zamahom. Naša velika napaka je bila vseskozi, da smo bili drobtinčari. Zmeraj smo samo fecljali: sedaj en nastop, čez dva meseca tri opere za neko dvorano, za kakšno akademijo. (Nadaljevanje na 5. strani)

Ezijo je njegova beseda kraljka, nekajko prethita, prešibka. Toda če razumemo, da ni revolucionarna lahko samo močna, mogoče včasih kričava beseda, ki je pesnih razkriči v veter družbenega dogajanja, pač pa je lahko revolucionarna tudi tih, intimna izpoved človeka, ki noče stati nekje na čelu preobrazbe življenja, pač pa kljub temu hoče aktivno sodelovati pri njej, potem lahko razumemo tudi revolucionarnost Vlajeve poezije.

Seveda ga ne moremo niti po umetniških kriterijih niti po globlji družbeni vlogi njegev izpovedi primerjati s pesniškimi velikani, kot sta Jozef Attila in Ady Endre. Tukih pretežij v svojem pisjanju Vlaj niti nima. Prav tako bi bilo kričivo, če bi mu oporekali, da je njegov pesniški instrumentarji že dokaj zastarel in obrabljen in da smo mnogo njegovih prispevov že slišali pri marsikaterem pesniku, ki je pisal dosti, dosti čas pred njim. Zato moramo v

naša anketa — naša anketa —

STANOVALCI IMAJO BESEDO

V našem okrajnem središču in v občinskih centrih je bilo v zadnjih nekaj letih zgrajenih precej novih stanovanjskih zgradb. Skoraj povsod so težili za tem, da bi bila stanovanja kar najcenejša. To očitno velja tudi za dvanajststevnovanske bloke, ki so kot gobe »porastlik« vso levo stran ulice Štefana Kovača v Murski Soboti. Enake bloke so zgradi tudi v ostalih predelih mesta ter v Gornji Radgoni, Ljutomeru in Rakičanu.

Ti bloki naj bi bili tudi udobni. Projektant in izvajalci del pa ob štrednji niso mogli doseči še dovoljne udobnosti. Sicer pa vzroka premajhne udobnosti ne moremo iskati samo v cenosti. Iz odgovorov na našo anketo se da razbrati, da bi lahko bila stanovanja bolj udobna, če bi bile vse obrtniške storitve opravljene solidno. V naši anketi so sodelovali predvsem stanovalci novih blokov iz ulice Štefana Kovača v Murski Soboti.

KAJ MENIJO STANOVALCI O STANOVANJIH?

V odgovorih stanovalci iz ulice Štefana Kovača navajajo, da sta kuhinja in jedilni kotiček pretesna. Tesen kuhinjski prostor skoraj ne dopušča namestitve raznih gospodinjskih aparatov. Ugotavljajo tudi, da je stena med je-

dilnim kotičkom in kuhinjo, zaradi tesnosti obeh prostorov, odveč. Po njihovem mnenju so odveč tudi vrata iz jedilnega kotička v dnevno sobo. Tja namreč že tako peljejo vrata iz veže. Nadalje menijo, da bi moral biti jedilni kotiček večji ž zato, ker v bloku ni primernega zavetišča za otroke. Kot ugotavljajo, se otroci

v zimskem času najraje zadržujejo prav v jedilnem kotičku.

Vsa stanovanja so grajena tako, da so izredno svetla. To velja posebno še za dnevne sobe novejših blokov, ki imajo ostekleno domala vso zunanjno steno, kar ni preveč praktično poleti, še manj pa pozimi, ko skozi vse špranje — te so posledica površnega mizarskega dela — piha. Ni tudi praktično, da dnevno sobo in spalnico ogreva ena peč. Ko se dnevna soba pozimi ogreje do primerne topote, je v spalnici skoraj nevzdržno in je treba odparati okna.

Zlasti veliko pripomemb je na obrtniške storitve. Zidovi so ponokod pobaranvi tako, da se barva prijema obleke, drugod pa se lušči. Kopalne peči se kvarijo skoraj v vseh stanovanjih, prav tako hišne vodovodne črpalki. In preden hišni svet praklje strokovnjake, da bi okvaro popravili, mine precej časa. Vrata in okna so se marsikje zvila, ob okenskih okvirjih pa so špranje, skozi katere piha. Ponokod se jezijo, da so okenski okvirji nameščeni tako, da jih le težavo zapirajo, razen tega se kvarijo in lomijo kljuke. Le

teh obrtniki niso delali, lahko bi pa bili bolj pozorni, ko takšen material kupujejo! V anketi tudi navajajo slabo akustično izolacijo.

KAJ PREDLAGAJO ZA NADALNJO GRADNJO STANOVANJ!

Stanovanja v ulici Štefana Kovača v Murski Soboti so bi-

merno otroško sobo za zimske dni, primeren prostor za sušenje perila in podobno. Gradiatelj pa naj bi po dograditvi poslopnja vsaj deloma uredil tudi okolico nove zgradbe, ki daje marsikje precej porazno sliko.

Menijo tudi, da so velika okna z vratami v dnevnih sobah le nekoliko prevelika in se spra-

Kaj se vendar razburjate, če so se vrata takoj po vselitvi zvila. To ni nič hudega — zgoraj bo za pošto, spodaj pa za mleko...

(Po Delavski enotnosti)

POMURSKI VESTNIK ODKRIVA POMURJE

USTAVILI SMO SE V DOL. SLAVEČIH

»O naši vasi ste v časopisu v zadnjih mesecih malo pisali, zato vas vabimo, da nas obiščete in napišete v rubriki, Pomurski vestnik odkriva Pomurje« tudi o našem kraju...« Tako sta nam v prejšnjem tednu pisala dva naša bralca iz Dolnjih Slaveč. Moramo povedati, da smo takih vabil v uredništvu zelo veseli in se jim bomo tudi v bodoče radi odzvali. Torej, pišite nam.

V dolnjih Slavečih imajo zanimivo posebnost. Že nekaj let imajo v kraju takozvano »krajevno samopomoč«, ki ima pravilo »pomagaj sovaščanu v nesreči!« Če recimo kateremu izmed vaščanov pogori hiša in če je član krajevne samopomoči, mu sovaščani brez prošnje pomagajo zgraditi novo hišo in zberejo potreben gradbeni material ter denar. Eden zadnjih počarov je bil pri Evgenu Vidonju. Njegova žena, ki smo jo srečali v trgovini, nam je pripravovala, kako je bilo takrat, ko jima je pogorela hiša. »Karkoli smo potrebovali, vse smo dobili: les, denar, hrano...« Običaj je namreč, da tistemu članu krajevne samopomoči, kateremu pogori hiša v času, ko je ves pridelek že pospravljen, sovaščani dajo, razen pomoči pri gradnji, vse potrebno za normalno življene. Krajevna samopomoč pa ima tudi svoja pravila. Njeni člani so lahko samo tisti, ki imajo v redu kurilne in druge naprave. Le-te vsako leto pred občnim zborom pregleda posebna komisija v kateri so tudi gasilci. Ta komisija hkrati tudi opozori na po-majkljivosti in določi rok, do kdaj jih morajo odpraviti. Če pa opozorjeni tega ne opravi pravočasno, ga brišejo iz članstva. Enako se zgodi tudi s tistim, ki ima slabu hišo in je ne popravila.

G. RADGONA — V tem tednu so tudi v G. Radgoni odprli razstavo »Mladina v borbi, ilegalni in svobodni gradivki«. To razstavo si je v M. Soboti ogledalo preko 3000 ljudi, precejšnje zanimanje za razstavo pa je tudi v G. Radgoni, posebno še med mladino. PETROVCI — V Petrovcih so imeli včeraj sejo izvršnega odbora občinskega odbora Socialistične zvezne, na kateri so razpravljali o izvajjanju zakona o gozdarstvu. Ugotavljali so, da je posek lesa nekoliko previšok, premajhen pa pripravak.

CEZANJEVCI — Organizacija Zvezze borcev v Cezanjevcih bo 24. aprila priredila pri Ribčevem mlincu komemorativno svečanost. Izvedli bodo tudi krajši kulturni program, ki ga je pripravila tamkajšnja šola.

KUZMA — V Kuzmi in okolici se že pripravljajo na proslavo 1. maja. V Kuzmi bo organizacija SZDL skupno s Prosvetnim društvom priredila na večer pred praznikom kresovanje. Sodelovalo bo gospoda, z raznimi točkami pa bodo sodelovali tudi graničarji.

TISINA — Gradbeni odbor za gradnjo nove šole na Tišini je pred dnevi razprodal opeko, ki jo je prebivalstvo izdelalo za gradnjo nove šole. Opeko so prodali zato, ker gradnja šole ni dovoljena v doma izdelano opeko. Z izkupičkom bodo kupili industrijsko opeko, razliko pa bo prispeval občinski ljudski odbor.

Vidonjeva: »Ko nam je pogorila hiša, so nam z vsem pomagali.«

rediti primeren prostor za sestanke in morda še kakšno pisarno. Žal pa sem moral sedaj ugotoviti, da je ostalo več ali manj le pri besedah. Dela so le malenkostno napredovala in še to je opravila zadruga. Polnoma se strinjam z nekatere, ki pravijo, da bi lahko te prostore že zdavnaj uredili.

Kakor sem zvedel na koncu obiska, se vaški gasilci, ki so lani končno kupili tudi mortorno brizgalno, pripravljajo

letos na gradnjo vodnega bazena, radi pa bi kupili tudi nove uniforme. Povedali pa so tudi ti, da si želijo v vasi tudi dobro mladinsko organizacijo.

J. Stolnik

la zgrajena hitro in sorazmerno poceni, pričinjajo stanovalci, vendar je podoba ulice zaradi sličnosti zgradb preveč enolična. Navajajo tudi, da naj bi v bodoče v večjih stanovanjskih objektih zgradili v pritličju ali v kakem drugem predelu bloka pri-

šujejo, če je projektant upošteval klimatske razmere našega kraja. Sprašujejo pa se tudi, če so novi stanovanjski objekti po zunanjem izgledu pila-gjeni panonskemu okolju.

To je nekaj ugotovitev, ki jih je dala nedavna anketa našega uredništva.

V Murski Soboti: Koncert solistov in orkestra SGŠ Maribor

V soboto, 7. aprila je imelo soboško koncertno občinstvo po daljšem presledku priliko poslušati koncert solistov in orkestra SGŠ iz Maribora.

Pod takško Dragu Marija Sijanca, ki sicer stalno deluje kot dirigent v La Plati v Argentini, nam je približno 30-članski orkester SGŠ iz Maribora zaigral tri dela klasike in romantike.

Z uvod je orkester zaigral uverturo k Mozartovi operi Titus. Ceprav je bila opera komponirana na hitro roko, je znal orkester pod vodstvom dirigenta z njo podati vso lahkonost značilnega Mozartovega sloga.

V prvem delu koncerta smo za tem slišali še Beethovenov

klavirski Koncert v c molu. Solistka je bila absolventka SGŠ Božena Ivančič. Zaigrala nam je koncert tehnično prav lepo. Na žalost inštrument ni preveč kvaliteten in zato tudi njenega igra ni mogla priti do popolnega izraza.

V drugem delu koncerta pa nam je absolvent SGŠ Karl Žužek zaigral Medelssohnov violinški Koncert v e molu. Mladi violinist je s svojo igro pokazal, da ima solido šolo, predvsem pa izredno čisto intonacijo. Za našo veliko dvorano bi pač moral imeti bolj kvalitetni instrument.

Orkester, v katerem igra tudi ravnatelj Bajde (čelo) in prof. Pal (violino), je svojo nalogo zelo lepo rešil, za kar

gre zasluga predvsem dirigentu, ki je orkester z večjo roko vodil. Pohvali bi zlasti čisto intonacijo pihal in trobil, česar vedno na koncertih ne slišimo.

Ob koncu lepega koncerta so bili vsi izvajalci nagrajeni z res prisrčnim aplavzom, dirigent, koncertni mojster prof. Pal in oba solista pa še s cestjem in praktičnimi darili.

Med izvajalci in poslušalci — med temi je bilo tudi precej mladine — je bil od vsega začetka ustvarjen potreben kontakt, kar pomeni, da so izvajalci s svojo visoko kvaliteto tudi z resno glasbo znali vzbuditi v poslušalcih interes za glasbo te vrste.

M

ŠOLSKA ZADRUGA V SEBEBORCIH

Na sebeborski šoli imajo džaki tudi svojo šolsko zadrugo. Mladi zadržnički pridelujejo razne kmetijske pridelke. Dosedaj so že pridelovali kruzo, kumare in oves. Tudi za letos se bodo odločili za eno navedenih kultur. KZ Puconci jim nudi pomoč, sami pa skrbijo, da je zemlja čim lepše obdelana. Za izkušiček so

nabavili televizor, ki je na razpolago vsem sebeborskemu občanom.

RAKICAN

Mladina v Rakičanu se pripravlja na proslavo 1. maja. Dramska skupina pripravlja krajšo igrico. Na predvečer praznika nameravajo kuriti kres ter poskrbeti za ljudsko ravanjanje.

SALOVCI

V Salovcih bodo letos dobiti kar štiri nove učilnice. Pred nekaj dnevi so prebivalci tega kraja začeli z gradnjo nove šole. Pri gradnji bo pomagal s prostovoljnem delom celotni šolski okoliš. S tem bodo znatno pocenili gradnjo šole. Želja vseh je, dokončati novo poslopje do jeseni.

ROJSTVA

Rodile so: Ana Cener iz Vanci — dečka, Marija Meznarič iz Motje — dečlico, Marija Šapac iz Strukovec — dečka, Matilda Kocet iz Male Polane — dečlico, Silva Frank iz Sentilja — dečlico, Kristina Ficko iz Murske Sobote — dečka, Verona Gjerkeš iz Brezovnice — dečlico, Marija Benko iz Hotize — dečka, Marjeta Mataj iz Murske Sobote — dečka, Irma Vaš iz Martjanec — dečka, Marija Varga iz Lendave — dečka, Terezija Kulcar iz Rakičana — dečka, Marija Pozvek iz Moravec — dečlico, Katarina Štančar iz Grabe — dečka, Terezija Knez iz Murske Sobote — dečlico.

POROKE

Poročili so: Stefan Vlaj, tehnični risar iz Zenkovec in Erika Car, delavka iz Salamenc; Viktor Tratnjek, avtomehanik iz Murske Sobote in Zlata Antič, gospodinja iz Murske Sobote.

SMRTI

Umrl so: Elizabeta Sovič roj. Skerget iz Krapja, starca 63 let; Škerje Smoži iz Bettinec, star 62 let; Anton Pintarič iz Kapelskega vrha, star 52 let.

Družba in kultura

(Nadaljevanje s 4. strani)

mijo smo naštudirali v treh dneh pet plesni, tarnali smo, da ni denarja, da se ne spača, da ni časa...

Ce ne bi bili drobtinjarji, bi lahko imeli že marsikaj: v sedemdesetih povoju letih bi lahko zgradili v Soboti ne le eno kulturno dvorano: palačo bi lahko že imeli. Toda manjka nam idealizem, ob katerem bi pozabili na svoje drobno lastniške požrešnosti. V novi čas se nismo vživeli, nismo aktivno posegli v graditev novega

življenja in zato se nam je kultura, ki smo jo imeli, deformirala.

Nehajmo že misliti, da je kultura kos dekorativnega pohištva, nadomestek za nedeljski ribolov ali dve urki slabega filma! Ne izgovarjamo več te besede z malo začetnikom! Izgovorimo jo že enkrat svečano, s Cankarjevim zanosom in Župančevim melodijo! Zavejmo se, da je največji zaklad, ka rga lahko imamo! Toda nikar ne mislimo, da nam zraste kar tako čez noč!

Jože Olaf

BREZ VEČJIH PRESENEČENJ

Dvanajsto kolo v Pomurski rokometni ligi je v članski konkurenčni minilo preteklo nedeljo brez večjih presenečenj. Zmagali so favoriti. Ekipa jesenskega prvaka je zapisala v svojo bilančo že tretjo spomladansko zmago. Rahlo preseneča le tesna zmaga soboškega Grafčarja v srečanju z ekipo Krog-a na domačem terenu. Rekordno nizel rezultat in velik poraz je doseglo zadnje moštvo na lestvici — ekipa Solskega centra za blagovni promet, vendar je potreben upoštevati, da je imelo tokrat pred seboj najtežjega nasprotnika — jesenskega prvaka, kateremu mladi romometaši SCBP še zdaleč niso bili kos.

Rezultati v I. članski rokometni konkurenčni: ESS : Tekstilcev 27:11 (15:0), Elan : Kovinar 18:28 (7:12), Grafčar : Krog 30:24 (16:10), SCBP : Beltinci 2:33 (1:12), ŠURS : Sloga 0:5 (p. f.).

V drugi članski ligi so štirje klubi kreplki posegli v borbo za naslov prvaka in »vize« prvaka v tem kakovostenem razredu. Najugodnejše izglede za osvojitev tega naslova imajo vsekakor tekmovalne ekipi Kovinar-a II, Aroservisa, Pomurja in Beltincov II. Rezultati v X. kolu pa so naslednji: Agroservis : Pomurje 12:6, Beltinci : ŠŠTV 23:14, SKS (Rakičan) : Kovinar II 10:27, Turist : Ljutomer 22:22, Rahlo razmeromarpešamo ečatan presenečata samo razmeroma visoka zmaga Agroservisa nad ekipo Pomurja in neodločen rezultat v srečanju Turist : Ljutomer.

LESTVICA PO X. KOLU

Kovinar II	10	6	1	3	157:104	14
Agroservis	10	7	0	3	124: 91	13
Pomurje	10	6	1	3	105: 92	13
Beltinci II	10	5	2	3	159:132	12
ŠŠTV	10	3	2	5	146:165	8
Krog II	7	3	0	4	81:108	6
SKS	10	2	0	8	53: 97	5
Ljutomer	9	2	1	6	65: 37	4
Turist	3	1	1	1	37: 41	3

I. liga, člаницi: V VII. kolu sta bili odigrani samo dve tekmi. Prepričljivi zmagi sta slavili moštvi Krog-a in Slogi. Rezultati: ESS : Krog 2:9 (1:7), Elan : Sloga 1:12 (1:6).

ŠE NEKAJ O KOŠARKARJIH LETOŠNJEga POMURSKEGA PRVAKA

ELAN I. — ZASLUŽENO PRVI

Prav je, da vsem bralcem, ki se kolikčaj zanimajo za košarko, predstavimo moško ekipo Elana I, ki je v pretekli zimski sezoni zasedla prvo mesto v okviru Pomurske košarkarske lige. To je ekipa, ki je odigrala vseh 14 srečanj v standardni postavi, brez morebitnih okrepitev kot na primer moštvo ESS in ŠŠTV. Je edina ekipa, ki je dosegla nad 1000 košev in ima hkrati tudi najugodnejšo razliko med danimi in prejetimi koši. V svoji sredini ima tudi najboljšega strelnca. Svojo najtežjo tekmo za prvo mesto je odigrala z moštvom Grafčarja; rezultat te tekme je bil znan šele v po-daljšku, toda le z eno točko prednosti v korist prvaku. Poleg srečanj za prvenstvo je imelo prvo moštvo Elana tudi več prijateljskih dvobojev z nekatimi ekipami, ki tekmujejo v PKL, z ekipami kranjske Gimnazije in Srednje kmetijske šole iz Maribora, v programu pa imajo še srečanja z mariborskimi Branikom in povratno srečanje z Kranjčani. Moštvo se že tudi pripravlja na pokalna srečanja in morebitne kvalifikacijske tekme za vstop v višji kakovostni razred.

In največje presenečenje — morda za vse: v moštву je samo sedem igralcev, še večja zanimljivost pa je, da so vsi iz tistih 14 razreda. Torej so lahko upravljeno vprašamo, kako si je mogla ekipa samo z dvema rezervama prizeti prvič prvaka. Moštvo trenira skupno z žensko ekipo in od kar je odšel z gimnazije prof. E. Titon, brez trenerja oziroma strokovnega vodstva. Torej bi tudi tu veljal pre-govor: Kar se Janezec sam naučil, to Janez tudi zna! Toda klub temu posamezniki v svojem košarkarskem znanju zelo napredujejo; skrbil jih je, kako bo v prihodnosti, ko bo ta generacija končala šolanje na gimnaziji.

Začelimo Elanu čimveč bodočih uspehov in napredka, pred-vsem pa še to, da bi tudi v prihodnosti smelo nadaljevalo s tako bogato večletno tradicijo v košarkarskem športu na gimnazijah!

-mv-

Pred startom naših atletov

Odlični rezultati Lojzeta Logarja

Uspehi soboških nogometnikov v zadnjem času niso posebno razveseljivi; v nasprotju s tem pa beleži Lojze Logar odlične rezultate na atletski stezi. Ta simpatični dijak soboške Gimnazije je na predzadnjem treningu pretekel 60 metrov dolgo progno v odličnem času 7,1 sekunde, kar je eden letosnjih najboljših rezultatov v Jugoslaviji. Lojze je tekel s poškodbo na nogi; poškodba ga že mesec dni ovira pri intenzivnem treningu in zato je njegov uspeh toliko pomembnejši. Tudi v nedelji, na treningu v Mariboru, se je Lojze odlično odrezal. 60-metrsko progno je pretekel v času 7,3 sekunde, čeprav je zadnjih deset metrov bolj skakal kot tekel, ker se mu je na nogi spet ponovila poškodba. Klub temu pa je Lojze tokrat pu-stil za seboj nekaj bolj priznanih sprinterjev.

Kaže, da se je Logar za letosnjeno sezono odlično pri-pravil, zato pričakujemo od njega mnogo ugodnih rezultatov, medtem celo rekordov. Med

In še nekaj osebnih rekordov

V PUCONCIH POGREŠAJO DOBRO IGRIŠČE

Na občnem zboru TVD Partizan v Puconcih so sklenili, da je po-trebo delo društva še bolj pozitivno. Ugotavljali so, da je bil do-slej dosegren viden napredek pred-vsem pri pionirjih in mlajših mladincih, slabše pa je s članskih in mladinskih vrstam. V okviru društva delajo: nogometna, obojkarska in atletska sekacija ter pro-svetno društvo. Manjka zlasti strokovnega kadra, ki bi vadil mlade ljudi. Velik uspeh je na tem pod-ročju dosegel telovadnica učitelj Albin Rodež. Naj omenimo še plinirje — atlete, ki so ob vestnih treningih tudi dosegli lep uspeh. Društvo pa je dalo pomurski atletki v prejšnjih letih več atletov, med njimi tudi Severja in Pavlič. Lani pa začela z delom tudi nogometna sekacija, ki pa za-to, ker nima primernega igrišča, ni zabeležila večjih uspehov.

tega skromnega fanta, ki je zaradi dosegrenih uspehov na atletskih stezah iz dneva v dan bolj priznan. 60 m: 7,0 sek., 100 m: 11,4 sek., 200 m: 23,8 sek. (23,0 sek. neuradno), 300 m: 38,3 sek., daljina 6,00 m.

E. K.

Prostovno društvo, ki deluje v okviru Partizana, je po ureditvi dvorane pred nedavnim uspeho uporabilo Jurčevskega "Desetega brata". -bp-

SPORTNI STOP
Pred kratkim je imelo letul občni zbor TVD "Partizan" v Veržeju zelo dobro. Načrti, ki je proti pričakovanju zelo dobro uspel. Slušatelji izredne in dijaki redne šole so se pomerili v lahkem atletiki, matem nogometu in obojkatu. Dosegni so bili pod-povprečni rezultati, predvsem zara-di neugodnih vremenskih raz-remer.

V posameznih lahkootletskeh disciplinah so bili dosegeni tisti rezultati: majčki, tek na 100 m: prva Jože Spindler 12,1, skoki v dajino: prvi Janez Husar 5,30, krogla: prvi Polde Toplak 12,50, Zenske — tek na 60 m: prva Marija Baler 9,7 skok v dajino: prva Marija Stefanec 3,90, krogla: prva Ema Sinko 6,45.

V malem nogometu so bojeno

in požrtvovano zaigrali dijaki

za razreda in proti pričakovanju za-

sedi prvo mesto. Slušatelji izredne

KSS pa so v obojkatu s tehnično

lepo igro premagali dijake redne

šole z rezultatom 2:1. D. Obal

Komentar k 9. kolu Pomurske nogometne lige

Pričakovane zmage

9. kolo nogometnega prvenstva se je končalo brez posebnih prese-nečenj. Vse tekme so se končale s predvidenimi zmagami, tako, da so favoriti to pot pobrali celotni izkupiček. Toda klub temu zmage favoritor niso bili lahke. Posebno preseneča močan od-por Pušče proti moštvi Slobota II. Izgleda, da igralci Pušče igrajo

mnogo boljše kot v jesenskem de-lu. Stanje na tabeli se prav tako ni spremenilo. Vsa moštva so ob-držala svoja mesta iz prejšnjega kola. Tako lahko ugotovimo, da je 9. kolo poteklo mirno, brez prese-nečenj in brez sprememb na ta-beli.

V 10. kolu, ki je na programu v nedeljo, bo več derbijev. Tako bo v Beltincih odločilna tekma za 3. ali 2. mesto na tabeli, med Beltinci in Radgona, v Murski Sloboti pa bo derbi za prvo mesto med Nafto in rezervnim moštvom Slobote. Odločilne tekme za dno lestevke bodo: Grafčar : Pušča in Planika : Brazda. Tako za nedeljo predvidevamo ostre borbe na vseh igriščih in bodo gledalci ta-ko prišli na svoj račun.

REZULTATI 9. KOLA

Slobota II : Pušča 2:1 (1:1)
Nafta : Planika 6:0 (3:0)
Radgona : Grafčar 3:0 (1:0)
Brazda : Beltinci 1:4 (0:0)

SLUŽBENE OBJAVE:

Razpored tekem za nedeljo, 22. aprila 1962

Igrische TVD "Partizan" M. S.: ob 8.00 Sloga : ESS, člаницi I, sodnik Ambrož; ob 8.45 Polet : Krog, pionirji, sodnik Krenos; ob 9.30 Polet : Krog, pionirji, sodnik Krenos; ob 10.10 Pušča : Rogaševci : Lendava, pionirji, sodnik Krenos; ob 11.00 Turist : Agroservis, člani II, sodnik Titan.

Igrische v Lendavi:

ob 10.00 Lendava I : ESS, člani I, sodnik Siftar; ob 11.10 Lendava II : Pomurje II, sodnik Huzjan.

Igrische v Beltincih:

ob 9.00 Beltinci : Elan, člani I, sodnik Roudi.

Igrische v Ljutomeru:

ob 10.00 Ljutomer : Beltinci II, člani II, sodnik Peček; ob 11.10 Ljutomer : Enotnost, pionirji, sodnik Peček; ob 11.55 Ljutomer : Enotnost, pionirji, sodnik Peček.

Igrische v Krogu:

ob 9.30 Krog : SCBP, člani I, sodnik Ambrož; ob 10.40 Krog : Beltinci, člani I, sodnik Ambrž.

Igrische na Cankovi:

ob 10.00 Cankova : Mladost, pionirji, sodnik Dolgov; ob 10.45 Cankova : Mladost, pionirke, sodnik Dolgov.

Igrische v Crensovilih:

ob 10.30 Crensovci : Lendava, pionirke, sodnik Lončar.

TK ORO

od aprila do junija, in jesen-skega, ki se bo prilenilo v sep-temberu in končalo 15. oktobra v vsakem letu. Tekmovalne skupine sindikalnih podružnic, katerim je to tekmovanje prvenstveno namenjeno, se bodo merile v ustreznih tekmovalnih sistemih, ki so že v na-vadi pri posameznih športnih zvrsteh. V nekaterih množičnih športih (nogomet, rukomet, obojkata itd.) je uveljavljen sistem liga tekmovanja s po-vratnimi tekmmi.

Najvažnejše v omenjenem pravilniku pa je to, da na de-lavskih športnih igrah ne bo do-mogli nastopati tisti šport-niki, ki so že registrirani kot aktivni igralci pri raznih športnih klubih. Organizator tek-

movanja — občinska zveza za telesno vzgojo — je s to odločitvijo prav gotovo hotel doseči, da bo to tekmovanje temeljilo na čistem amaterizmu, kar je tudi zelo vzpod-budno, saj pričakujemo, da bo s tem dosegena potretna množičnost in da bodo v samem tekmovanju lahko sodelovali prvi v skupini. Torej množičnost pred včasih doseglo že kar preveč vrtoglavo ihlo za tekmovalnimi točkami! Odtod tudi naši realni obeti, da bo tekmovanje vsako leto odslej uspešno izpeljano in da bo prineslo tudi ugodne rezulta-te pri vključevanju delovnih kolektivov v množično telesno vzgojo.

S. K.

Preteklo soboto se je vrnila v Mursko Sloboto petčlanska ekipa soboške ŠŠTV, ki je s pohodom čez Slovenske gorice povezala Pomursko transverzal z njenim slovensko planinsko vrstnikom. Ekipa je prehodila do Pohorja 140 km dolgo pot in si med pohodom ogledala razne zgodovinske in turistične zanimljivosti, potrebna merjenja in analize o telesni vzdržljivosti posameznikov itd. Člani e-kipe so po vrtniti pripravljali o najzanimljivejših doživljajih in e-nodno ugotavljali, da je bilo na vsej poti zelo prljivo in lepo.

Dijaki Srednje šole za telesno vzgojo v Murski Sloboti pa se je pripeljali do konca. Plan se je zelo ostri igri je zmagalo m-štvo Elana z rezultatom 40:31 in ta-ko prekinilo že večletno tradicijo porazov v teh srečanjih.

Domačini so prileli prav dobro in so si že v prvem polčasu za-gotovili zmago. Ceprav so študenti pomerili moštva JLA in Mejnika. Tekma se je končala z rezultatom 15:10 za ekipo JLA. V drugi tekmi je domači Partizan premagal ekipo Avtoremonta z rezultatom 26:24. In že rezultat nedeljske tekme: Črešnjevc : Boratca 19:33. Vse tekme so bile na igrišču rad-gonskega Partizana.

Marta

Preteklo soboto se je vrnila v Mursko Sloboto petčlanska ekipa soboške ŠŠTV, ki je s pohodom čez Slovenske gorice povezala Pomursko transverzal z njenim slovensko planinsko vrstnikom. Ekipa je prehodila do Pohorja 140 km dolgo pot in si med pohodom ogledala razne zgodovinske in turistične zanimljivosti, potrebna merjenja in analize o telesni vzdržljivosti posameznikov itd. Člani e-kipe so po vrtniti pripravljali o najzanimljivejših doživljajih in e-nodno ugotavljali, da je bilo na vsej poti zelo prljivo in lepo.

Dijaki Srednje šole za telesno vzgojo v Murski Sloboti pa se je pripeljali do konca. Plan se je zelo ostri igri je zmagalo m-štvo Elana z rezultatom 40:31 in ta-ko prekinilo že večletno tradicijo porazov v teh srečanjih.

Domačini so prileli prav dobro in so si že v prvem polčasu za-gotovili zmago. Cepr

Iz prakse drugod

Industrijska psihologija

V vseh industrijsko naprednih državah, posebno v ZDA izkriščajo dandanes rezultate raziskovanj moderne psihologije. Iz splošne psihologije kot dela medicine se je v novejšem času razvila kot ekonomsko najnovejšo še posebna veja — industrijska psihologija, ki so ukvarja s specifično nalogo, humanizacijo industrije — prilagoditev človeka na delo.

Pri testiranju v »ISKRI«...

Nenehna tendenca za povečanje storilnosti terja mimo ostalih materialnih pogojev tudi natancno proučevanje proizvajalca kot odločilnega faktorja za dvig storilnosti. Industrija ISKRA je že pred leti zaposila posebnega industrijskega psihologa, ki je pričel z raziskavo celotnega področja s posebnim ozirom na prilike v tovarni. Njegov študij je obsegal: vprašanje povezanosti kvalitete in kvantitete dela, storilnost pri delu, snemanje delovne kružulje, barvanje po vidikih barvne dinamike in terapevtike, vprašanje uvajanja glasbe v industrijo, študij medsebojnih odnosov, izobraževanje in končno kot najvažnejše — selekcija proizvajalcev.

Po nekaj letnem študiju več sistemov se je izkristalizirala metoda, ki jo med drugim uporabljajo pri zaposlovanju novih proizvajalcev. V ISKRI so opustili stari sistem sprejemanja delavcev po klasični metodi: na podlagi prvega vta, izraza obrazra, simpatije ali antipatije. Ce vzemamo še to slabost, da so na novem poslu vsi delavci približno enako produktivni, zato njih individualne razlike niso moč ugotavljati po standardnem zaposlitvenem postopku. V tovarno sedaj ne sprejmejo nikogar več brez testiranja pri industrijskem psihologu. Ta testira na podlagi intervjuja kandidata in ugotavlja njegove duševne lastnosti, izvezbanost, spremnost, zanimanje itd. Vsa posamezno delovno mesto zahteva kakre specifične lastnosti, zato je testiranje večji del individualno, le splošni del je skupen. Da bi bili rezultati testiranja čim popolnejši test, pa industrijski psiholog po več metodah in končno primerja rezultate ter ugotovi psihološki profil. »Pravega človeka na pravo delovno mesto« — to je vidljino geslo v tovarnah ISKRA. Pravilna razporeditev proizvajalcev po njihovih zmožnostih, znanju in interesih s posebnim ozirom na invalide je bistvena naloga industrijske psihologije v ISKRI.

Oddelek za industrijsko psihologijo pa sodeluje tudi pri drugih službah z nasveti in predlogi. Naj jih nekaj navedemo: utrujenost in njen vpliv na proizvodnost ter borba proti njej, študije o preprečevanju nesreč, prilagoditev orodij in strojov na človeka, fluktuacija delovne sile itd. Bolj ali manj zahteva sodelovanje industrijskega psihologa tudi druge panoge kot: vprašanja propagande, reklame in analize tržišča. Torej industrijske psihologije je torej zelo široko, zato si odločnega napredka ne moremo predstavljati brez sodelovanja te znanosti, ki bo prinesla tovarnam večji napredek in povečanje storilnosti, proizvajalcu pa olajšalo delo tako, da ga bo čim racionalneje izvrševal ob normalni uporabi živiljenjskih sil.

ŽENA - DOM - DRUŽINA

Gobe za kopanje moramo kdaj pa kdaj temeljito očistiti. Najprej jih dobro izperemo v mlaci slani vodi, potem pa jih za 24 ur polozimo v polnomasto mleko. Nato jih spremo v čisti vodi in posušimo na zraku.

Z notranjo strano pomarančnih ljudi lepo očistimo tobice iz govejega usnja. Najprej zdrgnimo tobico z ljudom, potem pa še s suhu mehko kropo. Uspeh bo prezetenljiv.

Krompir solimo še potem, ko je kuhan. Tako se bo namreč mnogo hitreje skuhal.

Ko otroke kopamo v veliki kopališki kadi, jim v njej zelo rado drči. Polozimo na dno kadi večjo frotirkjo, pa bomo nevesčnost preprečili.

TURSKA KAVA

Tursko kavo lahko izboljšate z dodatkom čokolade, in sicer pribesajte k običajni turški kavi žlico mleče čokolade in servirajte. Žlico čokolade zadostuje za štiri skodelice turške kave.

V majhno koziko damo toliko sladkorja, kolikor ga potrebujemo za črno kavo. Sladkor v kozici mesamo tako dolgo, da lepo zarjaviti. Dolijemo mu potrebno

kolčino vode in ko ta zavre, zakuhamo kavo. Kava dobi boljši okus.

Dobro je tudi, da takrat, ko kavo prazimo, dodamo žlico sladkorja, ki ga skupaj s kavo še malo poprazimo. Žlico sladkorja damo k četrtni kg kave. Za spremembu priporočamo ta-

GOSPOD STRIP TEASE

V Parizu se je pojavil gangster novega tipa, ki so mu dali ime »monsieur strip tease«. Lastnike trgovin nimajo mirnega sna, policijske patrole pa isčejo sled za njim. Medtem pa on »operira« in sticer na ta način, da vstopi v trgovino, kadar ni v njej ljudi in z nožem prisili lastnico, da mu da izkupišček, potem pa ji ukaže, naj se sleče. Zadnja žrtev Maria Mikel je vprašala, če se mora sleči popolnoma. Odgovoril ji je: »Sveda, drugače bi vam lahko padlo v glavo, da bi tekli za meno na ulico.«

VAS BREZ GOSTILNE

Mnogi pravijo, da si vojvodinske vasi ne morejo zamisliti brez kavarne. To velja zlasti za banatske vasi, kjer »Lale« ne izpušča dneva, da se ne bi ustavili v gostilni, da se ne malo porazgovorijo in »ubijejo« dolgača. A povsed so izjemne, pa tudi tukaj. Velika banatska vas Vojlovica, ki ima čez 1000 stanovalev, se nima niti ene gostilne. Gostje se vedno čudijo, da je tako, medtem ko domačinov je vzbudil zanimanje tudi pri ostalih vaščanah.

Nasproti pa ima ena najmanjši vasi v Banatu — Zagajica v uljmanški občini tri gostilne. V tej vasi popijejo več alkohola kot kje drugje v občini.

UMRL JE MED DELOM
Geometr Jovan Falatov je stal na zelo ozkem prostoru med železniško progro in ogrado pri Pančevačkem mostu in meril. Ropot od prometa je bil zelo močan in Falatov ni slišal motorne vlaka, ki je iznenadil prihramel in ga podrl. Pomanjkanje steze na tem mestu je povzročilo že mnogo člveških žrtev.

ŽRTVOVAN SE JE ZA DRUGE

Motor letala je nehal delovati nad samim mestom Metz. Pilot bi lahko izkocil in se resil s padalom, letalo pa bi padlo v središče mesta. Ives Lesault ni misil na sebe, temveč na ljudi na ulicah. Uspelo mu je še, da je privedel letalo do nenaseljenega kraja na periferiji. To ga je stalo življenje.

TUDI DIVJE GOŠI NIMAJO RADE SAMOTE

Djoko Lačanin, lovec iz vasi Branjine v okraju Osijek, je pred včeraj v dveh mesecem na lov preganjal divjo gos in ji prebil krilo. Ranjeno ptico je odnesel domov, jo zaprl v kokošnjak in ji redno dajal hrano in vodo. Divja gos se je počasi udomilačila. Tudi ranjeno krilo ji je zaraso. Nekega dne je odletela iz kokošnjaka v prostrane močvare. Lovci so jo večkrat videli, kako blodi sama. Medtem pa je, kaže, po desetih

dneh bilo gosi dovolj samote in se je vrnila v gospodarju. Prisla je do ograje Djokinega vrtu in merila. Iznenadenumu lovcu je ni bilo težko vloviti. Sel je k njej, ni bezala, vzel jo je v načrt in odnesel domov.

STOLETNIKU ZRASLI NOVI ZOJE

Za najstarejšega človeka v Buvkovici smatrajo Milana Kablara iz Biobčine, vasi nedaleč od Sibenika. Ta krepek stoljetnik ima sedem vnučkov in deset pravnukov. Medtem pa so mu te dni začeli rasti novi zoje. Pomlad mu je prinesla štiri zobe: dva kotnikna in dva sprednjega zoba.

KOPRIVNICA IN NJENIH ENAJST SOIMENJAKINJ

Razen Koprivnice, središča istoimenskega okraja, je v nasi državi več enajst vasi, ki imajo ime Koprivnica. Od teh jo samo še ena na Hrvatskem in slavonskopožeškem okraju. Ostalih deset je v Srbiji, Sloveniji, Makedoniji ter Bosni in Hercegovini.

Monoga pisma, al so namenjena kdo ve v katero izmed dvanajstih Koprivnic, in ki nimajo točnega naslova, pridejo po navadi v Koprivnico, središče »podravskega okraja«. Postarji se takrat mučijo, dokler ne ugotovijo, kam naj odpisujejo takso pismo, ki je zabilo.

MINATURNA KATEDRALA POD DREVJEM

Otok Skolj pri Preku na Ugrencu je poleti zelo živ. Turisti prebijejo vsak sončen dan v hladu borov in cipres, poleg agav in cvetja. Na sredini otoka — parka, poleg starega samostana, pod najnizjimi vejamii borov, že leta stoji miniaturna katedrala.

Neznan gradbenik jo je zgradil po zgledu katedrale v Zadru.

SE NEPOJEDENO

Ob kulinaricni razstavi v Toulose, ki ima devizo: »Vse, kar živo, je lahko predelan v jed«, je napisal pariški časnik »Combat«:

»Res se v Franciji je vse, kar je živo. Kar ni živo, pomeni, da je pojedeno. Kar živi, je, in kdor je, živi. V Franciji torej živi tisto, kar še ni pojedeno.«

NOVOPAZARSKI »DOM« GOLOBOV

Na zapadnem delu mestnega parka v Novem Pazaru je stolp, zgrajen v 18. stoletju. Nekaj je si užil za opazovanje sovražnika. Danes ga uporabljajo kot shrambo za klopi in parka, ko jih preko zime shranijo. Ker je notranjost stolpa razdeljena, je našlo tukaj svoje stalno bivališče na stotine golobov. Pred sončnim zahodom, ko se golobi vrata z lova, drugi pa odhajajo iz stolpa, se vsi zberejo na strehi in preživijo čas v razposajenosti.«

POZAR V SELU

Dne 13. t. m. je izbruhnil požar na kopici slame, last Janeza Grabarja iz Sela. Slama, katere je bilo okrog 3500 kg, je popolnoma zgorela. Materialna škoda znaša okrog 42 tisoč dinarjev. Vzrok požara do sedaj še ni znan.

vendar se mi je zelo bolj pomembno, da spregovorim kako besedo s Chaffejem samim, preden me bo kdo zmotil. Ko sem stopal po stopnicah v tretje nadstropje, je bilo na moji uri osemindvajset minut čez deseto.

»Vem, da bi bilo vsako pritoževanje zaman,« je rekel Ross Chaffee. »Je tako zaklet, da me mora zmerom kdo motiti pri delu. Posebno v teh okoliščinah.« Bil pa je zelo dobrohoten glede tega.

Najvišje nadstropje je bilo precej drugačno od spodnjih.

Ne vem, kakšni so bili njegovi stanovanjski prostori, toda atele, ki je b'l zadal, je bil velik in visok in vse prej ko cenil.

Po prostoru so bili razstavljeni kipi, na naslonilih in slikarskih stojalah so bila razpeta platna vseh velikosti. Na stenah so se gubale tapete. Na dveh stojalah je imel razpeti dve nedokončani podobi. Povsed okrog so bili razpostavljeni stolčki in dva oblazinjena stola; razen tega je bil v ateljeju še zelo velik d'van.

Potisnil me je na enega od oblazinjenih stolov, Chaffee, ki je b'l še zmerom v delovni halji, pa si je primaknil navaden stolček, tako da sva si sedela nasproti.

»Ampak nikar ne razvlečete preveč,« me je poprosil.

Rekel sem, da ne bom. »Nekaj točk bova pretresla,« sem rekel, »nekaj tak' h, o katerih malce premišljujemo. Seveda je lahko samo naključje, da je Richard Meegan prišel v mesto iskat svojo ženo, pri tem pa obiskal vas in najel tu stanovanje devet dni, preden je bil Kampf umoren, ampak naključje take narave mora tudi vzdržati, da ga nekoliko pretpljemo. Odkrito povedano, gospod Chaffee, so ljudje — in po naključju spadam medlje —, ki se jim zdi čudno, da si ne bi mogli zapomniti imena pomembnega modela za eno od svojih velikih podob.«

Chaffee se je smešljil. »Torej si morate misliti, da lažem.«

»Tega nisem rekel.«

»Ampak namigujete na to.« Skomignil je. »Čemu?« Kakšen globok namen skrivam?«

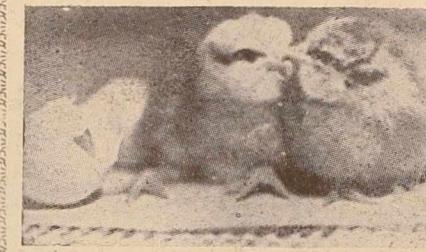
»Ne bi znal reči. Rekli ste, da želite pomagati Meeganu, da bo našel ženo.«

Prikmal sem. »To je vaša smola, gospod Meegan. N'ste prvi človek, ki je imel umor za družbo, ne da bi ga bil povabil.«

Zaprl sem beležnico in jo spravil v žep. »Ne hodite predeleč, prosim. Nemara vas bomo spet potrebovali.«

Rad bi dobil še kake podrobnosti o njegovem napredovanju, mogoče tudi o nazadovanju z Rossom Chaffejem, kakor tudi o njegovem stiku z drugima dvema najemnikoma,

8 POMURSKI VESTNIK, 19. apr. 1962

PIŠČANČKA - DVOJČKA

Leopold Üllen in njegova žena iz Rankovec št. 33 sta pretekli petek bila zelo začudena, ko sta pogledala pod »kokavač«, če je že zvalila kakšnega »novorojenčka« iz enega, na oko debelejšega jajca sta namreč prilezla dva piščančka — dvojčka. Zanimiv pojav dvojčkov v kokošji družini je vzbudil zanimanje tudi pri ostalih vaščanah.

V Üllenovi družini pa imajo po pripovedovanju gospodarja še eno zanimivost: 13-letni sinčko Milan se namreč vztrajno ukvarja tudi s hobbyjem: zbirja škatle od vžigalnic in jih ima na zalogi že nad 500. Razen tega je Milan še vnet športnik in se s svojimi vrstniki zelo rad podi za žogo; v svojem »arhivu« ima tudi že lepo število slik svojih vzornikov, izrezanih iz raznih športnih in drugih časopisov.

S. K.

BALONČEK IZ ŠVICE

Pred kratkim je kmetovalec Anton Novak iz Grilave našel na njivi majhen balonček, ki je preko noči priletel iz Švice. To je ugotovil po listku, na katerem je bilo zapisano, da je bil balon spuščen dan prej ob sedmih zvečer iz kraja Richterswil v Švici, spustil pa ga je neki Herbert Karger, učenec četrtega razreda tamkajšnje šole. Lastnik balončka je bil zelo vesel, ko je prejel čez nekaj dni sporočilo o pristanku bolnčka več sto kilometrov daleč od njegovega domačega kraja.

NOVA IGRA LOTO — IZ PREJŠNJEga STOLETJA

V državnem arhivu Somboru hrani dva dokumenta iz leta 1828, s katerima »cesarsko-kraljevske komorne uprave za loto igre« v Budimu in Dunaju obveščajo somborski magistrat, da se je pri Somboru članu Jovanu Atanackoviću, zastopniku tedanjega življenja, izplačal v blagajni in da su misljeno organizirana neko vrsto loterije. Studenec Nikole Regvarta v vasi Pavlovac, poleg železniške proge Podravski Kloštar — Krizevci, ima nevskanje svojstvo. Ta, okoli 30 metrov globoki studenec napoveduje dež. Dan pred dežjem, ali pred nevišo vodo vzlavori in se zapeni. Regvert v njegovi sosednosti je pravilno, da boljšega barometra kot je ta studenec, ne rabijo.

STUDENEC, KI NAPOVEDUJE DEŽ

Studenec Nikole Regvarta v vasi Pavlovac, poleg železniške proge Podravski Kloštar — Krizevci, ima nevskanje svojstvo. Ta, okoli 30 metrov globoki studenec napoveduje dež. Dan pred dežjem, ali pred nevišo vodo vzlavori in se zapeni. Regvert v njegovi sosednosti je pravilno, da boljšega barometra kot je ta studenec, ne rabijo.

MALI OTOK S TREMI IMENI

Otok Osijak v zadarskem kantonu je znan po tem, da ima tri imena. Uradni naziv je Osijak. V zadarskem okraju je znan pod imenom Lazar. Ker prebivali na njem samo prebivalci s priimkom Valčić, je otok dobil še tretje ime — Valčić, po katerem je znan med otočani. Valčićev je na otoku sedaj okoli osmedeset.